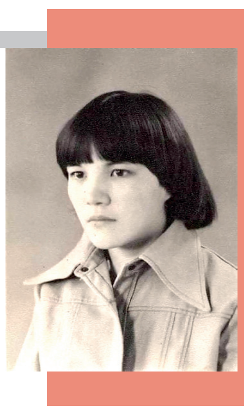

Алтыншаш Бейсембаеваға Ерейментау қаласынан бір көшеге есімін беретін кез келді. Бұл ойды барлық тарихшы ғалымдар мен жерлестері мақұлдайтынына көзім анық жетеді.

Егер осы тілегіміз орындалса, жазушы жерлесіміз Ілияс Есенберлиннің аңсап кеткен арманы орындалып, әруағы разы болар еді.

4-БЕТ | ТҰЛҒА

Специалист Молодежного ресурсного центра, принимавший участие в организации акции, подчеркивает важность социальных инициатив как способа создать в обществе культуру взаимопомощи и ответственности.

6-БЕТ | ПЕРСПЕКТИВА

Бөгенбай батыр ұрпағының қайсыбірінің қолында батырдан қалған қымбат белгі бар: дулыға, айбалта, найзаның ұшы, белбеуі, қамшы, сусын іштетін шарасы.

8-БЕТ | ТАНЫМ

Газет 1935 жылдың 5 мамырынан бастап шығады

ЕРЕЙМЕН

Дүйсенбі
№3 (9663)
2.02.2026

қоғамдық-саяси газеті

ШАЛҚЫҒАН ШАРУАШЫЛЫҚ – ӨҢІР БАСШЫЛЫҒЫНЫҢ НАЗАРЫНДА

Ақмола облысы әкімінің орынбасары Мұрат Балпан Ерейментау ауданына жұмыс сапарымен барып, ауыл шаруашылығы саласын дамытуға бағытталған бірқатар инвестициялық жобаның іске асу барысымен танысты.

Жұмыс сапары Тайбай ауылынан басталды. Онда облыс әкімінің орынбасары 2016 жылы құрылған «Ырыс-2016» ауыл шаруашылығы өндірістік кооперативінің қызметін көрді. Бүгінде ол кооператив «Ауыл аманаты» бағдарламасы аясында 23,77 млн теңге көлемінде несие алуға өтінім беріп отыр. Жоба іске асқан жағдайда 3 жаңа жұмыс орны ашылады.

Одан әрі жұмыс сапары Торғай ауылында жалғасты. Бұл ретте өңір әкімінің орынбасарына «Торғай» ЖШС-нің қалмақ тұқымды ірі қараға арналған бордақылау алаңының жұмысы таныстырылды. Жобаның даму жоспарына сәйкес, аналық малды 17,3 мың басқа дейін жеткізу, 240 тікелей және 400 жанама жұмыс орнын құру, сондай-ақ бюджетке 1,1 млрд теңге көлемінде кіріс түсіру жоспарланған.

Бұл сапарда ет кластерін қалыптастыруға бағытталған консорциум жобасы да назардан тыс қалмады. Консорциум кеңесшісі Гүлмира Исаеваның айтуынша, жоба аясында қалмақ тұқымды ірі қараны өсіруге ниетті шаруашылықтармен жеке келісімшарттар жасалып, аналық мал беріледі. Ал оның құны ақшалай емес, төл түрінде қайтарылады. Бұл – фермерлер үшін қаржылық жүктемені азайтып, тиімді кооперацияны дамытуға зор мүмкіндік.

Келесі кезекте Мұрат Сағатұлы Торғай ауылдық округіне қарасты Қарағайлы ауылына барып, 2017 жылы құрылған СПК «Қарағайлы» кооперативінің қызметімен танысты. Онда 2025 жылы «Ауыл аманаты» бағдарламасы аясында 8,8 млн теңге көлемінде несие рәсімделіп, ұсақ мал шаруашылығы жобасы бойынша 106 бас қой сатып алынған. Нәтижесінде 2 тұрақты жұмыс орны құрылып отыр.

Сондай-ақ облыс әкімінің орынбасарына «Ерейментау Астық-2014» ЖШС және «Жаңа Береке Репродуктор» ЖШС іске асырып отырған ірі инвестициялық жобалар көрсетілді.

Оның ішінде «Ерейментау Астық-2014» ЖШС Торғай ауылында 5 мың басқа арналған қой бордақылау алаңын қайта жаңғыртып отыр. Жобаның бірінші кезеңінің құны – 180 млн теңге. Қазір шаруашылықта 4 575 бас қой бар, оның 1 700 басы бордақылауға алынған. Кәсіпорын 2024 жылдан бастап Қатар мемлекетіне қой етін экспорттап келеді. Ол жаққа осы уақытқа дейін 17 рейспен 30,7 тонна ет, яғни 1 252 бас қой экспортталған. Сонымен қатар серіктестік құны 195 млн теңге болатын құрама жем цехын қайта жаңғырту жобасын іске асырып отыр. Жоба толық іске қосылған жағдайда цехтың қуаттылығы ауысымына 5 мың тоннаға дейін жетеді.

Ал «Жаңа Береке Репродуктор» ЖШС өкілдері тәулігіне 20 тонна гидропоникалық жасыл мал азығын өндіретін өндірістік кешенді таныстырды. Ол кешен кәсіпорынның өз қаражаты есебінен салынған және толық инфрақұрылыммен қамтылған. Сонымен қатар онда қызыл калифорниялық құрттар арқылы биогумус өндіру жолға қойылып отыр. Экологиялық таза бұл технология мал қалдықтарын тиімді кәдеге жаратып, топырақ құнарын арттыруға бағытталған.

Ерейментау ауданы әкімдігінің баспасөз қызметі

QR-код арқылы қараңыз

Марат ӘУБӘКІРОВ, Торғай ауылдық округінің әкімі: «БІЗДІҢ ӨЛКЕНІҢ БОЛАШАҒЫ ЗОР»

Ерейментау – тарихи өлке. Ол қазақтың дарынды дала жыршысы Иманжүсіп Құтпанұлы:
«Бүркіт ұстап басыңа шығар ма едім,
Көзіме бір көрінші, Ерейментау!» – деп күңіренсе, терең ойлы қаламгер Жұмекен Нәжімеденов:
«Жатыр дала аяқталмай, басталмай,
Ұлылығы – Данте жазған дастандай», – деп жырлаған жер. Қазір осы ауданның құрамында мал және егін шаруашылығын дөңгелетіп, дамып келе жатқан 14 ауылдық округ бар.

Жақында біз Ерейментау ауданына іс-сапармен барғанда ауылдарға аялдап, соның ішінде Торғай ауылдық округінің әкімі Марат Әубәкіровпен арнайы кездескен едік. Осы кездесуде ол бізге елді мекеннің тыныс-тіршілігін жан-жақты әңгімелеп берді.

– Қазақстан – қазақ елінің атамекені. Өскен жері, өзен-көлі, тау мен тасы, ну орманы бірігіп, біртұтас мекенді құрайды. Осы мекенді болашақ ұрпаққа аманат етіп кеткен біздің ата-бабаларымыздың өткен өмірі, кешкен тіршілігі бізге аңыз әңгімелер мен жырлар арқылы жазылып қалған. Байтақ елдің кешегі жаугершілік замандардан аман-есен қалуы даналары мен даралырының ерен еңбегінің, көрегендігі мен білімділігінің арқасы деп білемін, – деп бастады әңгімесін әкім.

– Иә, атамекен – ата-баба мекені. Ерейментау ауданы да қазақ тарихынан өзіндік орын алған. Бұл – батырлары белсене қорғап, жыраулар жырға қосқан ел. Ерейментау ауданының ауылдарына басшы болу да аса маңызды, жауапкершілігі зор жұмыс екенін жақсы білеміз. Сіз Торғай ауылдық округіне әкім болып келгенде жұмысты неден бастадыңыз? Әуелі осы туралы айтсаңыз...

– Менің негізгі мамандығым – мал дәрігері. Осында әкім қызметіне келгеніме 11 жыл болды. Әуелі Торғай ауылының мектебінде оқыған соң, Астанадағы Сәкен Сейфуллин атындағы Қазақ аграрлық техникалық университетін мал дәрігері мамандығы бойынша бітірдім. Содан кейін мал дәрігері болып 5 жыл жұмыс істедім.

Біздің ауылдық округте 5 елді мекен бар. Олар – Торғай, Қарағайлы, Төменгі Торғай, Жаңажол және Балықты ауылдары. Осы құрамға Торғай темір жол бекеті де кіреді.

Торғай ауылы – Торғай ауылдық округінің орталығы. Ол Ерейментау қаласының солтүстік басына қарай 27 шақырым жерде, Астана қаласының солтүстік шығысына қарай 120 шақырым қашықтықта орналасқан. Ауылдың негізі 1934 жылы қаланған.

Ауылда орта мектеп, №8 АТК филиалы, ауылдық кітапхана, аурухана, Мәдениет үйі, Астық қабылдау пункті мен жеке кәсіпкерлердің дүкендері бар. Бірнеше жауапкершілігі шектеулі серіктестік пен шаруа қожалықтары табысты еңбек етіп келеді. Ауылда екі мектеп бар. Бірі – негізгі, екіншісі – орта мектеп. Ауылдың басты табыс көзі – мал шаруашылығы. Жел электр станциялары да жұмыс істеп тұр. Ауылға екі үлкен инвестор келіп жатыр. Олар асыл тұқымды мал шаруашылығымен айналысады. Қазірдің өзінде 4 мың ірі қара бар.

(Жалғасы 3-бетте)

ІСКЕ СӘТ, РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ!

«Газет – халықтың көзі, құлағы һәм тілі»
Ахмет Байтұрсынов

Мен қазақ тілінде шығатын газеттерді оқып тұрамын. Негізінен шығармашылық, ізденіс жағына көңілім толады. Біз қашанда өрескел, анайы айтуды ұнатпаймыз ғой. Даналығымыз бен даралығымыз осында шығар. Тұспалдап, мәдениетті түрде жазғанға не жетсін!

Газетті не үшін шығарамыз? Негізінен газет оқылсын, содан нәтиже болсын деп шығарылады. Кезінде Ж. Аймауытов: «Газет шылым орау үшін немесе тамызық болу үшін емес, мұндағы әрбір сөз оқылсын деп шығарылады. Сол мақсатта қызмет ететін болса, онда газет-журналдың пайдасы зор, оған қызмет етпейтін болса, оның құны – көк тиын, - деген. Ал оқылатын газет жасау үшін маркетингтік зерттеу жүргізу керек.

Оқырман неге қызығады? Сұранысы қандай? Осы жағын ойлаған басылымның болашағы зор, пайдасы мол болады деп ойлаймын. Бұрынғы кездегіге қарағанда бүгінде, керісінше, оқырман азайып бара жатыр. Жалпы қазақ газеттерін мұғалімдер де оқитын болса, ұрпақ тәрбиелеуде ілгерілеу болады деп санаймын.

Жаңа шыққан «ЕРЕЙМЕН» газетінің шығармашылық жағына көңілім толады. Салыстырмалы түрде айтатын болсам, жаңа басылым басқа, өзге тілдегі басылымдардан артық болмаса, кем емес. Газеттің екі нөмірі қызықты, тартымды, алуан түрлі тақырыпта шыққан. Тоқсан жылдық тарихы бар ауданымыздың газетінің қосқан үлесі өте қомақты. Ол – өміршең. Болашақ үшін де маңызы зор. Сондықтан да жаңа шығып жатқан газетіміздің әрбір сөзін талдап, бағалап, жас ұрпақтың санасына сіңіре түссек, ұтарымыз көп.

Газеттің жақсы болып шығуы қаржы жағына да байланысты деп ойлаймын. Сондықтан ауданымыздың халқы газетті оқып, қолдап, жазылып отырса дұрыс болар еді.

Қоғамға, халыққа қалтқысыз қызмет етіп жатқан журналистеріміздің еңбегі ескеріліп, бейнетіне сай зейнетін де көрсе екен деген ниет бар.

Жерлестеріме айтарым: «Ана газет өткір жазады, мына газет басқаша» деп біржақты айтуға болмайды. Газеттің әр санында кезекші мақалалар болады. Кейде жарқырап шығып жатқан газет келесі санында осалдау материалдар беруі мүмкін. Сондықтан кесіп айтпаңыздар деймін.

Іске сәт, редакция алқасы! Еңбектеріңе шығармашылық табыс тілеймін!

«ЕРЕЙМЕН» газетінің қадамы қайырлы, мерейі үстем болсын!

**Талғатбек ЖАНАЙДАРҰЛЫ,
Қазақстан Республикасы
білім беру ісінің
Құрметті қызметкері,
Еңбек ардагері,
Ерейментау ауданының
Құрметті азаматы**

Елімізде мемлекет басшысының пәрменімен 2 ақпан Ұлттық баспасөз күні болып жарияланғанын біреу білсе, біреу білмейді. Ұлт ұстазы Ахмет Байтұрсынұлынша айтқанда, XX ғасыр басында, шын мәнінде, «халықтың көзі, құлағы һәм тілі» қызыметін абыроймен атқарған «Қазақ» газеті алғаш жарық көрген күннің сала мамандарының мейрамына айналуын заңдылық та деп білеміз. Мұны президентіміз Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаевтың ұлттық баспасөздің қадыр-қасиетін терең түсініп, жоғары бағалауы деп қабылдауға болады.

«ЕРЕЙМЕНДІКТЕР», ЕРЛЕП ТҰРСЫҢДАР!

Десек те ұлттық баспасөз аса күрделі де қиын кезеңді бастан кешіп жатқанын жасырып қалуға тағы болмайды. Екі бүйірден қысып тұрған қымбатшылық: қағаз бағасының күн санап еселеп артуы мен баспахана шығынының үсті-үстіне өсуі аз болғандай, енді почта қызметінің үстемеленуі – сала мамандарын тығырыққа тіреп тұрған қысылтаяң шақ. Өңірлік басылымдарды айтасыз, республикалық газет-журналдардың өзі «шықпа жаным, шықпа!» деп шырылдағанын құлақ естіп, көз көріп отыр.

Осындай алмағайып уақытта «Ереймен» газетінің үлкен форматқа ауысып, түрлі-түсті бояумен шыға бастауы көңілімді бірден өзіне аударғанын несіне жасырайын. Ерейментаулық аса сыйлы ағам Талғатбек Жанайдарұлы қолыма ұстатқан басылым көлемі мен бояуының үйлесімімен көзіме оттай басылды. Менмұндалап қол бұлғап, өзін оқуға шақырып тұрғандай әсерге бөлендім. Беттерін парақтап, ішіне дендеп енген сайын түріне сай мазмұны да көңіл қылын шерткендей күйге ендім. Аудан халқының «көзі, құлағы һәм тілі» қызметін абыроймен атқарып жатқанына көзім жетті.

Сол замат басылым ұжымына табыстың кілтін тауып, нарықтың қыспағына қарамастан, жемісті еңбекпен жеткен жеңістерімен құттықтап, бірнеше буын журналистердің ұстазы ретінде бір ауыз жылы лебізімді жолдауды жөн санадым.

«Ерейменділер», ерлеп тұрсыңдар! Алған асуларыңнан алар асуларың биік болсын!

**Қайрат САҚ,
Лев Гумилев атындағы ЕҰУ
Журналистика мәселелерін зерттеу
институтының директоры,
профессор, Қазақстан журналистер
академиясының академигі,
алаштанушы-ғалым**

«ЕРЕЙМЕН» АТАУЫН ОСЫЛАЙ АЛҒАН ЕДІ

Ереймен елінен самал желіндей есіп жеткен жақсы жаңалық жаныңды жадыратады. «Елде жаңа газет шығыпты» деген ел ағасы – елорда тұрғыны, Ерейментау ауданының құрметті азаматы Талғатбек Жанайдарұлының жүрекжарды хабарынан кейін қолға қалам алдым.

Есіме 90-жылдардың басында аудандық кеңестің сессиясында болған жағдай оралды. Кеңес төрағасы Қуандық Сырымбетов пен оның орынбасары Нәштай Айтмұханбетов аудандық «Прогресс» газетінің атауын өзгертуді күн тәртібіне қойды. Жетпіс жылдық тарихы бар аудан газеті заман ырғағына қарай әртүрлі аталып, соңғы 30 жылда «Прогресс» атын иеленген-ді.

Аудандық кеңестік депутаты болғандықтан, газет атауына қатысты қазақша басылымды «Ереймен», орысшасын «Ерейментау» деп атауды ұсындым. Мені қолдаған депутаттар осы газет атауын сессияда бекітті. Кейін жеке меншікке көшкен газет басқа аттармен шыға бастады.

Былтыр аудан газеті басқа жерден шығып, көңілді жүдетті. Енді міне, сол төл газеттің өз атауыңнан шыққаны қандай тамаша!

Арқаның ақиығы, Абылай ханның жорық жырауы, Қанжығалы қарт Бөгенбай батырдың қандыкөйлек жолдасы әрі руласы Үмбетей Тілеуұлының ұрпағы болғандықтан, шаттықты жыр шумақтары көкейге оралып отыр.

Ерейменде шыққан жаңа газетім,
Қызығып оқысын оқырманың әр бетін.
Бөгенбай батыр, Үмбетей жырау елінің,
Жарқыратып жаз жаңа Қазақстан келбетін!

Қадамың құтты, оқырманың көп болсын, «Ереймен»!

**Жеңіс БӨДЕШЕВ,
Елорда билер қоғамының биі,
Астанадағы Нұра ауданы
ардагерлер кеңесінің төралқа мүшесі,
Ерейментау ауданының құрметті азаматы**

Саланың дамуына салмақ түспейді

Ерейментау ауданында Ақмола облысы әкімінің орынбасары Мұрат Балпанның қатысуымен ауыл шаруашылығы саласына арналған маңызды жиын өтті. Басқосуға облыстық ауыл шаруашылығы саласына қатысты басқармалардың басшылары қатысып, ауданның әлеуметтік-экономикалық дамуы, мемлекеттік бағдарламалардың іске асу барысы және жергілікті шаруалардың өзекті мәселелері жан-жақты қаралды.

Жиын аясында «Кең дала 2» бағдарламасы мен Азық-түлік келісімшарт корпорациясы арқылы несие алған борышкерлермен жеке кездесу өткізілді. Онда көктемгі егіс жұмыстары мен күзгі орақ науқанына алынған қаржыны қайтару тәртібі талқыланып, облыс әкімі орынбасарының талабына сәйкес, әрбір борышкер бойынша қарызды қайтарудың нақты мерзімдері бекітілді.

Сонымен қатар жиында «Ауыл аманаты» бағдарламасының іске асу барысына ерекше назар аударылды. Ол бағдарлама аясында Ақмола облысына республикалық бюджеттен 2,5 миллиард теңге бөлінген. Оның ішінде Ерейментау ауданында жалпы саны 90 жоба іске асырылып жатыр. Соның 53-і мал шаруашылығы бағытына тиесілі болып, бұл салаға 528 миллион 412 мың теңге қаржы қарастырылған.

Бұдан бөлек, «Көкше» әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациясы арқылы аудан аумағында жылқы, қой шаруашылығы, ірі қара мал өсіру және бордақылау алаңдарын дамыту бағытындағы 8 жоба жанданып келеді. Комиссия шешімімен ол жобаларға 213 миллион теңге көлемінде қаржыландыру мақұлданып, бөлінген қаражат толықтай игерілді.

Жиынды қорытындылаған Ақмола облысы әкімінің орынбасары Марат Сағатұлы ауданның жергілікті атқарушы органдарына мал шаруашылығы саласын одан әрі дамытуға, соның ішінде Ерейментау аймағында ет кластерін қалыптастыруға бағытталған жобаларды тұрақты бақылауда ұстауды және олардың тиімді іске асырылуына барлық күш-жігерді жұмсауды тапсырды.

**Бахтияр ЖЕПЕНОВ,
Ерейментау ауданы әкімінің
баспасөз хатшысы**

ГАЗЕТ – ЕЛДІҢ ШЕЖІРЕСІ

Жастарға жаңа реформаның жайы түсіндірілді

Ерейментау ауданы Жастар ресурстық орталығының ұйымдастыруымен аудандық AMANAT партиясының атқарушы хатшысы Мерей Касеновтің жастармен кездесуі өтті. Еркін форматтағы бұл жиын қоғамдағы өзекті саяси үдерістерді түсіндіруге, жастардың азаматтық көзқарасын қалыптастыруға және олардың көкейіндегі сұраққа жауап беруге бағытталды.

Кездесуде негізгі назар V Ұлттық құрылтайда мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың жасаған баяндамасына аударылды. Мерей Касенов онда айтылған ел дамуының стратегиялық бағыттарына, қоғамдық келісімді нығайту, әділетті мемлекет құру, ұлттық бірегейлікті сақтау мәселелеріне кеңінен тоқталды. Оның айтуынша, Ұлттық құрылтай – жаңа идеялар мен бастамалардың қайнар көзі.

Сондай-ақ кездесуде бір палаталы Парламент құру бастамасы туралы жан-жақты ақпарат берілді. Бұл өзгерістің мемлекеттік басқару жүйесін оңтайландыруға, заң шығару үдерісінің тиімділігін арттыруға және саяси шешімдердің жедел қабылдануына ықпал ететіні атап өтілді. Атқарушы хатшы жастарға конституциялық реформалардың мәні мен олардың ел болашағы үшін маңызын қарапайым әрі түсінікті тілмен жеткізді.

Жиынның тағы бір маңызды тақырыбы – Цифрландыру және жасанды интеллект жылының жариялануы. Бұл бастама Қазақстанның технологиялық дамуына серпін беріп, жаңа мамандықтардың қалыптасуына жол ашатыны айтылды. Мерей Касенов жасанды интеллект, цифрлық шешімдер, IT саласының еңбек нарығындағы рөлі туралы айтып, жастарды осы бағытта білім алуға, инновациялық жобаларға белсенді араласуға шақырды.

**Ерейментау ауданының
Жастар ресурстық орталығы**

QR-код арқылы қараңыз

Марат ӘУБӘКІРОВ, Торғай ауылдық округінің әкімі: «БІЗДІҢ ӨЛКЕНІҢ БОЛАШАҒЫ ЗОР»

(Басы 1-бетте)

Төменгі Торғай ауылында бордақылау, қой өсірумен айналысатын шаруа қожалықтары жұмыс істейді. Соның бірі – «Ерейментау-астық 2014» ЖШС. Былтыр бұл серіктестік Торғай ауылында құрама жем зауытын іске қосты. Қарағайлы ауылында ұлттық паркіміз бар. Оған жылына 10 мың турист келеді. Шетелден де, өзіміздің елден де тұрақты түрде келетіндердің саны көп.

Торғай ауылдық округіне қарасты «Бұйратау» мемлекеттік ұлттық табиғи паркі аумағына Қосбатыр-Құмай түркі археологиялық-этнографиялық ескерткіш кешені салынған. Бұл тас мүсіндерді өңірдегі көне түркі дәуірінен қалған бірден-бір мұра деуге болады. Өйткені кешеннің негізгі атрибуты – сол қолына шағын қанжар, оң қолына ыдыс ұстаған қос балбал. Бұл мүсіндер – ежелгі түркілерге тән белгі-бейне. Кешеннің «Қосбатыр» аталуына да қос балбалдың қатар орналасуы себеп болған сияқты. Кезінде атақты археолог Әлкей Марғұлан бұл нысандарды көріп, белгілеу жазба қалдырған екен. Сонда ол бұл жәдігерлер ерлік жасап, аты аңызға айналған қос батырдың құрметіне қойылуы мүмкін деген тұжырым жасаған көрінеді. Бастысы, ол ескерткіш кешен – аудан аумағындағы ежелгі түркі дәуіріне тән көп компонентті жалғыз жәдігер.

Жалпы, ауыл тоғыз жолдың торабында орналасқан соң, оның болашағы зор деуге болады. Округ бойынша, халықтың жалпы саны – 1 890 адам. Торғайдың өзінде 1 300-дей адам тұрады. 11 сыныптық мектепте 270-тей бала оқып отыр. Оған екі жыл бұрын күрделі жөндеу жүргіздік. Іші-сырты толығымен қамтылды. 60 орынға арналған «Әмина» балабақшасы да бар. Ол 2018 жылы ашылды. Бұған дейін ауылда шағын орталық болған. Шынын айтқанда, ол білім бермейтін еді. «Ең бірінші жұмысты неден бастадыңыз?» деген сұрағыңызға келсем, 2017 жылы жаңа балабақшаны ашудан бастадым. Оның ашылуына өзіміз атсалыстық. Ескі ғимарат толығымен жөнделді. Оған Ерқанат Мизамбай деген жігіт қол ұшын созды. Қателеспесем, ол Қосшыға да балабақша салған. Мектепке дейінгі білім беру нысанын салуды негізінен біз бірінші болып бастадық. Қазір онда 15 шақты адам жұмыс істейді. Ата-аналар таңертең балаларын тәрбие және білім ордасына апарып, кешкісін үйлеріне алып кетеді. Соған бәрі үйреніп келеді. Алғашқы кезде олар балаларын апарғысы келмеген. «Балабақшаның керегі не? Ол қымбат» деген сияқты әңгіме болған. Қазір бәрі керісінше. Ата-аналар риза. Бала үшін 10 мың теңге төлейді.

Мәдениет үйі де бар. Былтыр оған күрделі жөндеу жасалды. Былтыр жыл соңында, нақтырақ айтсам, 4 желтоқсанда жаңа амбулатория ашылды. Онда бас дәрігер, 6-7 медбике жұмыс істейді. Штат толық.

Ауылда тасжол салынып жатыр. Қазірдің өзінде орталыққа 6 шақырым, Төменгі Торғайға 3 шақырым жол салынды.

Енді ауылымыз ақырындап дамып келе жатыр. Қысқаша мәлімет – осы.

– Ал ауыл тұрғындарын жұмыспен қамту жағы қалай болып жатыр?

– Ол жағынан проблема жоқ. Жұмыс көп. Істеймін деген адамға екі қолға бір күрек табылады. Орташа жалақы – 150-300 мың теңге аралығында. Кейбіреуі 300 мың теңгеге дейін алады.

Биыл «Ауыл аманаты» микронесиелеу бағдарламасы бойынша Қарағайлы ауылында Әсет Манабаев деген жігіт 8 800 000 теңге несие алды. Оған 104 бас ұсақ мал сатып алған. Осы ақшаны ол 9 жылда өтеуге тиіс. Айта кетсем, бұл бағдарлама бойынша 2,5 пайызбен несие беріледі. Енді Әсет Манабаев оны 9 700 000 теңге етіп қайтарады. Сонда айырмашылық – 1 млн теңге. Қазірдің өзінде 170-тей қойы бар. Жай тұқымды қойлар. Олар төлдеген сайын несиені 5 жылда оп-оңай қайтарады.

Тақырыпқа – тұздық

Торғай ауылдық округі аумағының жалпы ауданы – 107 087,9 гектар (оның ішінде егістік – 3909,6, жайылымдық жерлер – 66 178,2 гектар).

Бүгінде бұл округтегі 1 846 адамның 277-сі – зейнеткер. 32 тұрғын «Алтын алқа», «Күміс алқа» алқаларымен марапатталса, 1 адам кезінде Чернобыль апатының салдарын жоюға қатысқан. Сондай-ақ онда 1 интернационалист жауынгер тұрады. 1, 2, 3-топтағы 47 мүгедек бар. Еңбекке қабілеттілер саны – 950 адам.

Сондай-ақ округ орталығында пошта байланысы пункті, 1 дәрігерлік амбулатория, 2 фельдшерлік пункт, 2 Мәдениет үйі және ауылдық кітапхана бар. Қарағайлы, Төменгі Торғай ауылдарында және Теміржолшылар көшесінде тұратын оқушылар мектепке арнаулы автобуспен жеткізіледі.

Төменгі Торғайда гемпшир тұқымды қойлар да өсіріліп жатыр. Ол біздің меринос қойлары секілді. КСРО кезіндегі майдың бәрін сүбесіне жинайтын, тез жетілгіш қойдың бір тұқымы. Бұл – қылшық жүнді емес, биязы жүнді қой. Мен мұның бәрін мамандығым мал дәрігері болғандықтан білемін.

QR-код арқылы қараңыз

Қазір үміткер Дәуренбек Төлеген деген жігіт те 5 миллион теңгеге 70 бас ұсақ мал сатып алуға құжат тапсырып отыр. Ол құжаттар «Көкше» ӘКК қарауында.

– Инвесторлар туралы айттыңыз ғой. Олар кімдер? Немен айналысады?

– Бұрын Валерий Кармелюк деген кісі болған. Ол шаруашылығын сатып кетті. Енді «Торгай», «Соколинки и К» мен «Номад» ЖШС бірігіп, көп жұмыс істеп жатыр. Олар малдың басын 30 мыңға дейін көтереміз деп отыр. Қалмақ тұқымды, яғни етті сиырдың бір жақсысы, ауа райына тез бейімделеді. Ол қыста арық болса да төзімді болып, жылқыша тебіндеп жүре береді. Ал біздің ақбас, мангус тұқымды ірі қаралар қиындыққа шыдай алмайды. Оның бәрін салыстырмалы түрде айтып отырған себебім, біздің ауданда жел жиі соғып тұрады. Баяғыда Асан қайғының «Тоғыз жерден жел үрлейді» дегені – осы жер.

Бұл ретте «ПромЭлектроСеть» пен «Алко Энерджи Ерейментау» кәсіпорындарының демеушілік жасап жатқанын да айта кеткен орынды болар. Былтыр олар Жаңажол ауылындағы мектепке жиһаз сатып әперді.

– Енді ауыл шаруашылығының эспорты туралы айтып берсеңіз...

– Былтыр облыс әкімі Торғай ауылында екі рет болды. Төменгі Торғай ауылына барып, халықпен кездесті. Біздің ауылдың қой шаруашылығында экспорт жақсы. Малды көбіне Қосшы қаласындағы «Алтын таға» сауда кешеніне апарады. Сол жерде қойды марлымен орайды да Қатар еліне қатырмай, салқын күйінде жібереді. Қойды елдің бәрі алады. Маңайдағы ауылдар да алып жатыр. Тірі салмағы – 1 500 теңге. Орташа есеппен санағанда, тоқтының бағасы – 60-70 мың теңге. Оны алып соймайсыздар, анықтама алып әуреге түспейсіздер. Машақаты жоқ. Сіздер әкелсеңіздер, оны айдап әкетеді. Сол жерде тұрып, есебін береді де шотқа бірден жібереді. Меніңше, бұл – ауыл тұрғындарына тамаша дүние.

Біз көбіне Астана іргесіндегі Родина ауылын керемет деп мақтаймыз ғой. Бірақ онда адам қосалқы шаруамен айналыса алмайды. Таңертең жұмысқа барады да кешкісін үйіне қайтып келеді. Ал бізде жұмыс жетеді. Малыңды ұста, малшыға бірігіп қос. Үйде шаруамен айналыс. Бұл – қосымша табыс көзі. Тамаша ғой? Ал Родинада сырттан мал ұстатпайды. Оған рұқсат бермейді. Адам ондағыдай 300 мың теңге жалақыны осы жерден де алады. Сондықтан біздің ауылдың болашағы зор деп ойлаймын. Табыс табуға мүмкіндік көп. Егер осылай дамып кетсек, біз әжептәуір алға шығамыз. Енді жасыратыны жоқ, жолдың проблемасы бар. Ауылға кіреберісте жолымыз нашарлау. Биыл облыс әкімі мемлекеттен қаржы бөлінеді деді. Айналыс жол да істеледі. Ішкі көшелердің біразы қалыпқа келген. Енді 1-2 шақырым ғана қалды. Оған сараптама құжаттары дайын. Ақша бөлінген, соны күтіп отырмыз. Жарықтандыруға да мүмкіндік бар. Ерейментау ауданының әкімі Нұрлан Мұқатовтың қолдауымен шаруаның бәрі рет-ретімен шешіліп жатыр.

– Жергілікті мамандарға қандай жағдай жасалған?

– Қазір өздеріңіз білетіндей, «Дипломмен ауылға» деген мемлекеттік бағдарлама бар. Сол бойынша мал дәрігері, мұғалім, мемлекеттік қызметкер, медицина мен басқа да саланың мамандары жұмыс істейді. «Дипломмен ауылға» бағдарламасына ақша бөлінген. Дегенмен бізге әлі де электрик, тракторшы, мал дәрігері, мұғалімдер керек. Өзімізде үлкен құрама жем зауыты бар. Соған да еңбек күші қажет.

Көші-қонға Үкіметтен 70 айлық есептік көрсеткіш көлемінде ақша бөлінген. Ол шет елден келген ағайындарға беріледі. Ауылда Моңғолиядан 45 отбасы көшіп келді. Қытайдан келмеді. Азаматтық алмағандар ықтиярхатпен тұрып жатыр. Алдағы уақытта ҚХР-дан 20 отбасы көшіп келеміз деп отыр.

Біз «Серпін» бағдарламасына кірмейміз. Ол бағдарлама Солтүстік Қазақстан, Шығыс Қазақстан облыстарында жұмыс істейді.

– Ауылға демеушілік көрсетіп жатқан азаматтар бар ма?

– Иә, бар. Демеушілер Жаңажол ауылындағы мектепке 800 мың теңгеге пластикалық терезелер салып берді. Шаруа қожалықтары 10 әйнек алды. Асхананы да пластикалық тереземен жабдықтады. Басқа да демеушілер қолдан келгенше көмектесіп жатыр.

Ауылымыз тыныш. Полиция бекеті бар. Жалпы, жергілікті тұрғындар – жақсы адамдар.

– Ауыл неге Торғай деп аталады?

– Бұрын осы жерде Торғай деген атысойы бар тұлға болған дейді. Ауыл сол кісінің есімімен аталатын көрінеді.

– Әңгімеңізге рахмет!

Сұхбаттасқан Дастан КЕНЖАЛИН

ТОҒЫЗ ЖОЛДЫҢ ТОРАБЫНДА ТҮЛЕГЕН АУЫЛ

Торғай – Ерейментау қаласынан шамамен 27 шақырым солтүстік-батыста, ал Астана қаласының солтүстік шығысына қарай 120 шақырым қашықтықта орналасқан. Ауылдық округ құрамында бірнеше елді мекен және темір жол станциясы бар.

Бұл ауыл елді мекендерде шаруашылық және кеңшарлар құрылып, темір жол бойынша іргелі пункттер пайда болған кезде ашылған. Іргесі 1934 жылы қаланды.

Торғай ауылы арқылы Астана – Павлодар – Ерейментау бағытындағы автожол мен Ерейментау – Ақсу темір жолы өтеді.

Іргесінде ағып жатқан Сілеті өзені – Кедей өзенінің оң саласында. Оның бастауы Одырайтас тауларының оңтүстік-батысынан бастау алады. Ұзындығы – 32 шақырым. Қарақоңыр реңді топырағында бетегелі-селеулі белдер басым. Жартастары тіке орналасқан, далалық үңгірлер жиі кездеседі.

Торғай сүрме кен орны Астана қаласынан солтүстік батыста 135 шақырым жерде орналасқан. 1931-1932 жылдар аралығында Орталық геологиялық барлау институты кен барлау партиясымен барлау жүргізген. Ал 1933-1935 жылдары Торғай сүрме комбинаты жұмысын «Торғайстрой» бірлестігімен жандандырған. Кеніштің бұрынғы орнында кен құмдары мен сланец қатты конгломерат кендері кездеседі.

Торғайда сүрме комбинаты кен-байыту фабрикасының негізі қаланды. «Чушка» деген металл құйылатын қалып бар. Соған металл толтырылып, Қытайға жөнелтіледі. Ол «чушкалар» Қытайдан сатып әкелінетін. Зауытта көмірмен жағылатын 4 пеш болған. Сол кезде темір жол болмаса да көмір Ақмоладан алдырылатын еді. Зауытта түрлі ұлт өкілдері жұмыс істеді. Еңбекақылары 2-3 айда, кейде 4 айда бір рет ұшақпен жеткізіліп тұрған. Зауытта зертхана болды. Онда пробиркалар жуылып, кен ыстары тазаланды.

Сүрме комбинатының алғашқы директоры К. Бадарян болды. Осы зауытта өткен ғасырдың 30-50-жылдары аралығында біраз адам еңбек етті. Еңбек ардагерлері Қызкен Біләлов, Құрмет Бегалинов, Елена Бурякова, Эмма Мельман, Антонина Чабан, Анна Полищук, Миланья Антонюк, Балташ Айсабаев, Дмитрий Золотухин, Любовь Бережная, Александр Пастушенко, Дәмет Әлжанова, Сыздық Есентаев, Қамария Есентаева, Мария Педан өздерінің жастық шағын, ғұмырын туған ауылына, еліміздің өсіп-өркендеуіне арнады.

Торғай ауылының көптеген жігіті ІІ Дүниежүзілік соғыста қаза тапты. Кейігі жылдары Николай Бугаенко, Ғазез Көкешов, Федор Спижевой деген азаматтар өмірден өтті. Қазір Балықты ауылында соғыс ардагері Марк Спижевой тұрады.

Самайын қырау шалған қариялар өздерінің күш-қуатын туған ауылдарын көркейтуге жұмсаған. Олардың еңбектері өскелең ұрпаққа үлгі етуге тұрарлық. Кеңшарда бірнеше жыл В.А. Хирний, Құрмаш Жаңабеков, Найзабек Мұқантаев, Андрей Лореш директор болды. Сондай-ақ ауылға Еламан Әлжанов, Құсайын Дүйсенов, Нина Наимушина, Аман Ыдырысов, Галина Жүсіпова деген басқармалардың да еңбегі сіңді. Партия ұжымының басшысы болып Валентина Щепелюк жұмыс істеді. Мектеп директорлары Е.П. Степанов пен Ақтай Ахметовтің де еңбегі ерен.

Ұстаздар Мәжит Дүйсенбаев, Шорман Мәмбетов, Манасия Байжанова, Нелли Герман мен Екатерина Бардинаның, механизаторлар Юрий Герасименко, Виктор Кузьменко, Михаил Калин, Иван Матренин, Иван Чимирюк, Алексей Семко, Николай Ломако мен Хасен Айтжановтың, малшылар Валентина Попеско, Қадиша Сыздықова, Әлдібек Мақажанов, Өндіріс Мұқатов, Әміржан Көлбаев, Дүйсен Ахметов, Боптай Әлиева, Алтын Жұмағұлова, Күлғайша Жылқайдарова, Зураш Өмірбаева, Майлыбай Тоқсанбаев, Клара Кәрімбекова, Любовь Ковалева, Нұрсұлу Қойбақова мен Айша Шайхананың, сонымен бірге автокөлік жүргізушілер Аманбек Айсабаев, Николай Ходоровский мен Леонид Руденконың еңбегі сіңді.

Қадиша Сыздықова, Дәмет Әлжанова, Гертруда Чимирюк, Алтын Жұмағұлова, Акаш Хамзина көпбалалы, ардақты ана атанды. Ал участкелік ауруханаың бас дәрігері Ахмет Сугралин болды.

Александр Герман мен Яков Киселевтің есімі дүйім жұртқа белгілі. Олар – Кеңес Одағының батыры атағын алған жерлестеріміз. Сонымен бірге ІІ Дүниежүзілік соғыста ерлік көрсетіп, Федор Спижевой, Марк Спижевой, Николай Бугаенко пен Ғазез Көкешов орден, медальдармен марапатталған.

Ерлан ИСАБАЕВ,
Торғай ауылы әкімдігі
бас маманының міндетін
атқарушы

ТУҒАН ЖЕРДІҢ ТҮТІНІ ДЕ ЫСТЫҚ

ЕРЕЙМЕНТАУДЫҢ ЕРЖҮРЕК ҚЫЗЫ

Уақыт өткен сайын баяғы күндердің белгісі шыға бастайды. «Тау алыстаған сайын биіктей береді» деуші еді. Кезінде әділ бағасы берілмей, елеусіз қалған, «елім, жерім» деген қаншама азаматтарымыз өз өмірін сарп етті. Кейде тарих қойнауына кіре қалған бір оқиғаны көзін ашып, соңын бас-аяғына дейін оқып, зерделеп кетесің. Бұндай оқиғалар ертегі сияқты емес, жер-жаһанға тарап кетпесе де біраз елге мәлім болып жетіп жатады. Осындай үрдістер кез келген азаматтың өз еліне, туған жеріне деген патриоттық сезімінен туатыны кәдім. Бұл туралы біз кезінде естіген де болармыз, оған сүйсініп, таң қалып та жатқан кездеріміз болды. «Не деген ерлік, өжеттік, қайсарлық?» деп әрі бармай, сырттай бағалап қана қоя салған кездерді бастан өткердік.

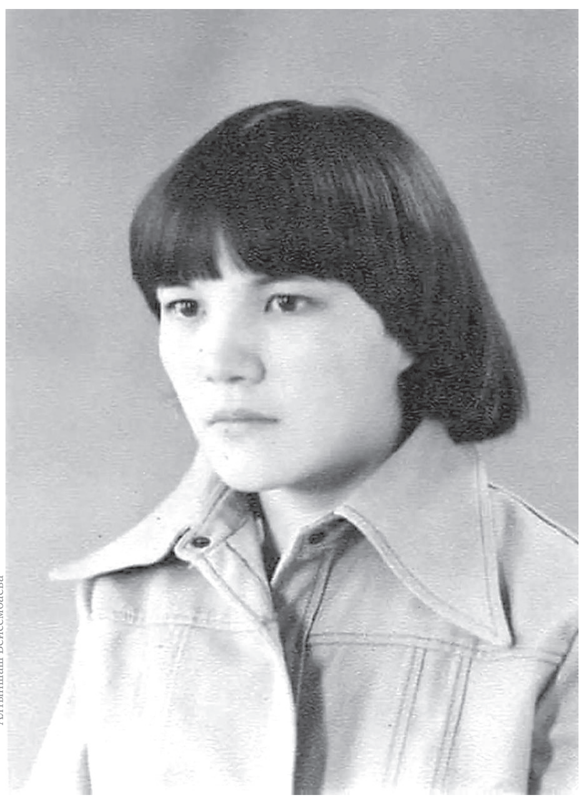
Алтыншаш Бейсембаева

Бүгінгі көтеріп отырған сондай мәселенің бірі – Целиноград (Ақмола) қаласында 1979 жылы маусым айында болған, қазақ жерінде неміс автономиялық облысын құру жайы. Оған қарсылық көрсеткен көтерілістің өткені белгілі. Солардың ішінде шынымен де көптеген қазақтың көзіне жас алдырған, аса бір ерекше шешендікпен сөйлеген жас қыздың облыс басшыларына қойған талабы елді елең еткізген еді. Оның топты жарып, ортаға шығып, облыс басшыларының алдында: «Автономия туралы қаулы шығатын болса, мен өзіме керосин құямын да өз-өзімді елім үшін өртеймін! Менің өлімім, құрбандығым өз жерім үшін болады», – деген сөзі елді қатты толқытты.

Жазушылар Одағының пленум жұмысында белгілі қаламгер Ілияс Есенберлин осы қыз туралы оқиғаны естіп, жергілікті ақын Нұрғожа Оразға оны табуға өтініш жасайды. Амал қанша, қызыл кеңестік империяның қаһарында тұрған кезең. «Сен білдің, сол ержүрек қыз туралы» деп Ілияс ағамыз Нұрғожадан сұраған. Ол кезде оны тауып, кездестіріп, не аты-жөні туралы мәлімет беру өте қауіпті болатын. Сонда Ілияс ағамыз қатты өкініп тұрып: «Ең болмаса, сол қызды бір көрсем ғой. Оның атын айтсаң да болар еді. Кездесуге мүмкіндік болғанда, мен бір романды сол ержүрек қызға арнап жазушы едім», – деген екен.

Бірақ біраз жерден сұрастыра келгенде, оның ерейментаулық жас қарындасымыз екенінен, «аты-жөнін айтуға болмайды» деген басқа ешқандай мәлімет ала алмай кетті. Бұл жөнінде «Сарыарқа» журналының №6 нөмірінде 1993 жылы жазылған болатын. Артынан журналдағы бұл мақала да ұшты-күйлі жоғалып кетті.

Сонымен қатар ержүрек қызымыз Алтыншаш Бейсембаева жөнінде М. Омаровтың «Познание себя» атты кітабында жазылған болатын. Бірақ онда да қыздың есімі белгісіз күйінде қалды. Уақыт өте империя да, саяси жүйе де, қоғамдық өмір де өзгерді. Кейін көтерілген тақырыптың бірі Алтыншаш Бейсембаеваның неміс автономиясына қарсы шыққандығы, соның ұйымдастырушысы болғаны жөнінде еді. Болған жағдайды Целиноград облыстық партия комитетінің бас хатшысы Н. Морозовқа Алтыншаштың қайсарлықпен айтқан сөздерін, соған қарсы митингке белсенді қатысушы болғанын айтып та, жеткізіп те берген Әйтім Жанайдаров ақсақал еді. Әйтім ақсақал кайтыс болған соң бұл біраз уақытқа дейін көтерілмей қалды.

Алдыңғы кездесуде Әйтім ақсақал журналист Амантай Көкенге: «Алтыншаш – менің туған жиенім. ЗАГС-те жұмыс істейді. Целиноград қаласындағы неміс автономиясына қарсы көтеріліске қатысқан. Қарсылық көрсеткен. Ерейментауда тұрады осы уақытта», – деген екен. Арада уақыт сала бұл тақырыпты Ерейментау ауданына қарасты Торғай поселкелік орта мектебінің директоры Жеңіс Бедешов, облыстық «Арқа ажары» газетінің бөлім басқарушысы Ілияс Қарағозин, «Егемен Қазақстан» газетінің қызметкері Раиса Ыбыраева сол 1979 жылғы болған оқиғаның нақты екендігін анықтап, Алтыншаш Бейсембаева мен кездесу ұйымдастырылды.

Бұған қоса тағы бір қуанарлық жайт, халықаралық Digital тарих порталына соңғы жылдары Орталық Коммунистік партияның шешімдері, олардың Қазақстанға қарсы жасаған қүйтырқы іс-шаралары жөнінде мәліметтер шыға бастады. Сарапшамашы, тарихшы ғалымдар қызыл партияның ішкі және сыртқы саясатының, Қазақстан еліне жасаған отарлық, озбырлық әрекеттерінің бетпердесін ашуда терең зерттеулер жүргізіп, өздерінің ғылыми ізденістерінің нәтижесін жариялай түсті. Соның қатарында еліміздің солтүстігінде 1979 жылғы маусым айында Целиноград қаласында неміс автономиясын құруға қарсы көтерілісі болғаны бар. Тарих ғылымдарының кандидаты, доцент Амангелді Қашқымбаев 2014 жылы «Деспотизмге қарсы шыққан» деген мақаласында «Оның ішінде Алтыншаш Бейсембаева болған» деп нақты жазып көрсеткен. Өйткені ол кезінде Алтыншаш Бейсембаевамен кездескен, оның 80 жастағы анасымен де сұхбаттасқан. Анасы: «Осы қарсылық көрсетудің зардабын қызым қатты тартты», – деп тергеушілердің қайта-қайта сұрау алғанын, қызының денсаулығына зиян келтіргенін тілге тиек етті. Қайда барса да қызына ешқандай мүмкіндік бермей, еш жерге жұмысқа алмай, оқудан шығарып тастағаны, соның салдарынан Алтыншаштың көп қиямет көргені айтылды. Бірнеше рет жүйке жүйесіне салмақ түсіп, науқастанып қалғанын да әңгімелеп берді. Тек 90-жылдардың аяғында ғана Алтыншаш жоғары оқу орнына түсіп, заңгер мамандығын тәмамдап шығады.

2016 жылы А. Қашқымбаев: «Мен Ерейментау қаласына барған сапарымда Алтыншашпен кездестім. Жұмыстан сұранып шығып, біраз сұхбаттастық. Бірақ, өкінішке қарай, ұзақ әңгімелесе алмадық. Уақыт тапшы болды. Ол кезде Алтыншаш машина жасау зауытында жұмыс істейтін», – деп сыр бөлісті. Сол сәтте оның өмірі де жақсара бастаған, тұрмысқа шығып, ұл мен қыз өсіріп, олардан 4 немере сүйген кезі екен.

«Алтыншаштың ерлігі – дайын романның сюжеті еді. Ешкімнің күмәні болмаса, мен Целиноградтағы жастардың қарсылық көрсеткен ерлігі туралы жазамын және де мақтан тұтамын» деп жазған болатын атақты жазушы Ілияс Есенберлин.

Қазір Алтыншаш Бейсембаева жөнінде біраз мағлұмат жеткілікті түрде шығып жатыр. 2019 жылы 9 сәуірде Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің тарих кафедрасы «Бір халық – Бір ел – Бір тағдыр. Целиноград оқиғасына – 40 жыл» атты дөңгелек үстелге Алтыншашты арнайы шақырған. Сонда бірнеше ғалым және студенттер ғылыми мақала жазып, 1979 жылы Целиноград қаласында болған көтерілістің 40 жылдығына арнап баяндама жасап, өз ойларын ортаға салған болатын.

Біз Ерейментау ауданының батыр қызы Алтыншаш Бейсембаева туралы әлі де жазылар деген үміттеміз. Ол туралы арнаулар, естеліктер, әдеби шығармалар ақырындап жарияланып жатыр. Ендігі айтарымыз, Алтыншаш Бейсембаеваға Ерейментау қаласынан бір көшеге есімін беретін кез келді. Бұл ойымды барлық тарихшы ғалымдар мен жерлестері мақұлдайтынына көзім анық жетеді.

Егер осы тілегіміз орындалса, жазушы жерлесіміз Ілияс Есенберлиннің аңсап кеткен арманы орындалып, әруағы разы болар еді деген ойдамыз.

Ұржамал ӘЛМЕНБЕТОВА,
Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ-дің тарих магистрі

Биыл жазда жол түсіп, Ереймennің тау-тасын армансыз аралап, қасиетті жерлерге тәу етіп, асыл аруақтарға дұға оқып қайтып едік. Сол сапардағы бір олжамыз Сайлау Жылқыбаев деген жергілікті жампоз азаматпен танысуымыз болды десек, артық айтпаспыз.

Бұл өзі табиғат бір басына алуан өнерді үйіп-төгіп бере салған ақжолтай жігіт екен. «Көзіме бір көрінші, Ерейментау» деп аңсап барған бізге атамекеннің тарихынан ағыл-тегіл әңгіме тиегін жүрген жерде шым-шымдап ағыту да отырды. Сыпайы, сырбаз. Кей тұстарда өзі де аңғармай, арқаланып кететінін байқадық. Екі күн бірге болғанда жеті өнерді де жат көрмеген Сайлаудың ақындығына, әуесқой сазгерлігіне, әншілігіне, суретшілігіне тәнті болдық.

Ерейментаудың Бозтал деген боз көделі ауылында туып-өскен бозбас суретші болғанда да нағыз кәсіби суретші екен. Абай атындағы ҚазПИ-дің көркемсурет-графика факультетін бітіріпті. Содан ұзақ жылдар ауылында ұстаздық еткен, өнерін жас ұрпаққа үйреткен. Облыстық, республикалық байқауларда үздік мұғалім атанып, бас марапатқа ие болып, жүлделі орындарды еншілеген.

Суретшілігімен қатар ақындық дарыны ашыла түседі. Туған жеріне арнаған, адал махаббатты аялаған, ізгілік пен адамгершілікті ардақтаған талай жаһұт жырлар тудырады. Ақмола облысы мен республика көлеміндегі мүшәйраларда да бірде жеңімпаз, бірде жүлдегер болды. Сөйтіп Сайлау ақын ретінде танылды. Өлеңдері көптеген жыр жинақтарына кірді. «Бозталда қалған қолтаңба» және «Құдіретпен тілдесу» атты өзінің жеке өлеңдер кітабы да жарық көрді. Осы кітаптарын өзінің графикалық суреттерімен көркемдеп безендіргені қандай десеңізші!

Сайлау – сезімге бай, қиялы жүйрік ақын. Сарыарқаның саф самалындай таза, аңқылдаған адал жүрекпен жырлайды. Аяулы аға, жазушы Дүкенбай Досжанов дәл бағасын бергендей... «баяғы Атымтай жомарт секілді жан байлығын, жүрек жайсаңдығын жоғалтпай жүрген ақындарымыздың бірі әрі бірегейі – Сайлау інім. Адамның мұңын, шерін қозғайтын өлеңдері кісіге кереметтей әсер етеді. Шерленіп, мұңданып жүрген замандасын сілкіп оятып, жарыққа, жылы шуаққа шығарсам, көркейтсем дейді».

«Халқым бар менің – қазағым, қаным,
Құрмет тұтатын бар тілім.
Қаламмен әрлеп жазамын таңын,
Тірліктің жырлап әр күнін».

Біздің Сайлау, міне, осындай үлкен жүректі, кеңінен толғайтын азамат ақын. Құстың қос қанатындай болып, ақындығына қоса сазгерлігі шарықтады, жыр туған жүректен бүлкілдеп ән де туды. Ол бүгінде көпшілік, әсіресе ерейментаулық қалың қауым сүйсіне қабылдаған 50-ден аса асқақ та айбынды, сырлы да сұлу әндердің авторы. Бозтал, Өлеңті, Ажы, Куншалған, Олжабай, Елтай, Жаңажол ауылдарына арнап әдемі әндер жазып, ол әсем әуендер халық арасына кеңінен тарады. Сөзі де, әні де өзінікі. Көпшілігінің орындаушысы да өзі. Гитарамен, домбырамен болсын, шырқатып сала береді. Бір өзі – бір театр. Осындай өнерпаз Сайлау бауырымызды бүгінгінің сал-серісі демегенде, не дейміз?!

Жақында Астананың төрінде, Ұлттық академиялық кітапхананың үлкен залында өткен «Жүрегім – жыр, өмір – өлең, үнім – ән» атты шығармашылық кешінде Сайлаудың жырларын жырғай тыңдап, әуелеген әндеріне елітіп, құлақ құрышымызды қандырдық. Оның жырларында елжанды рух, әндерінде заманға сай саз барына қуандық. «Олжабай батыр» әнінен ерлік дабысы естілсе, «Бөгенбай батыр» әні Ерейментау елінің гимніндей шалқар айдындарда шалқытады, көңілді зау биікке шарықтатады. «Ерейменім – сағынышым», «Беу, дүние», «Қаз қонған көл» әндері де адамды бір аңсарлы ізгілік нұрымен баурайтындай.

Сайлаудың тағы бір қыры – елшілдігі, айналып қазығын табатын қазақы аттай жершілдігі, ел мен жердің тарихына құмарлығы, жәдігершілдігі дер едік. Осы қасиеттері әсіресе Ерейментау аудандық мәдениет және тілдерді дамыту бөлімінің басшысы, Бөгенбай батыр атындағы аудандық тарихи өлкетану музейінің директоры қызметтерінде жақсы танылды, жарқырап көрінді. Мұражайдағы қаншама экспозициялық қорды жасақтауға жанкешті еңбек сіңірді, ондағы ғылыми-зерттеу, насихат жұмысын жолға қойды.

Ерейменде қанша жылдан бері әдеби-мәдени, концерттік, ана тілімізге қатысты қандай да бір шаралар осынау алуан дарын иесі, арда азаматсыз өтіп көрген емес. Бәрінің басы-қасында Сайлау жүреді. Алқалы жиынды, думан-сауықты Сайлау көркейтеді. Салт-дәстүріміздің де шырақшысы болып кетеді...

Қазақтың әр ауылында Ереймennің өнерлі салсерісі Сайлаудай азаматтар көбірек бола берсін, лайым.

СОЛ ЖАҚТА САЛ-СЕРІ БАР САЙЛАУ ДЕГЕН...

Қорғанбек АМАНЖОЛ

ЕРЕЙМЕНГЕ БАРДЫҢ БА, ЖЕЛБАҒАНДЫ КӨРДІҢ БЕ?

Алдымен тарихи деректі еске түсірейік. Желмаясымен желе жортып, байтақ даламыздан жердің жәннатын іздеген абыз Асан қайғы Ерейментауды көргенде не деп еді? «Желдің жеті есігі бар екен. Қыс болса, жылқы тұрмас, жылқы тұрса, ішіндегі құлын тұрмас Ораздының жайлауы, Жиырлының қыстауы екен. Екі жағындағы ел бай болар да қақ ортасын қоныс қылған ел кедей болар. Бітісі жаман екен. Біріменбірі төбелесетұғын кісі сықылды ерейіп тұрғанын! Панасы жоқ дала секілді тау екен». Осылай десе де біздің дәуірдің данышпандары тынымсыз желдің де оңтайын тауыпты. Он екі айдың қай сәтінде де «құлақтан ұрған танадай» тына қалатын, күні санаулы Ерейментаудың желі елге пайда әкелуде.

ЭКСПО КӨРМЕСІН ЭНЕРГИЯМЕН ҚАМТЫДЫ

Аудан орталығына жақындағанда Тайбай, Малтабар ауылдары тұсында әлгі ерейген таулардың ара-арасынан алып желбағандар менмұндалайды. Әр қондырғының биіктігі 85 метрге созылған. Ебелектің ұзындығы 45 метр болса, бағанның диаметрі – 9,3 метр. Жаны бар атаулының ығырын шығарған жел бағандар басындағы ебелектерді тынымсыз айналдырып тұр. Стансаға жақындаған сайын елордадағы жиындардан мәлім болған мәліметтер ойға орала берді. «Самұрық-Энерго» АҚ басқарма төрағасының бірінші орынбасары Қаныш Молдабаев Индустрияландыру жөніндегі және «Нұрлы жол» мемлекеттік бағдарламаларын іске асырудың кезекті қорытынды жиынында қуаты 45 МВт болатын Ерейментау ЖЭС-ін өндірістік пайдалануға берудің басталғаны туралы баяндаған. Көп ұзамай, мұндағы «жасыл» энергия көзі ЭКСПО-2017 халықаралық мамандандырылған көрмесінің қажеттіліктерін қамтитыны белгілі болды. Қонақтарды станса алдынан тосып алған ЖЭС директоры Нұрлан Сақ ә дегеннен алып мекеменің тыныс-тіршілігімен таныстыра бастады.

«Компания негізі 2011 жылы ірге қалағанымен, құрылыс жұмыстары 2013 жылы басталды. Араға тағы екі жыл салып, тамыз айынан жел бағандарымыз іске қосылды», – деген Ерейментау ЖЭС басшысы қондырғылардың негізі Германияның «FWT» өндірісінде жасалғанын айтты.

«Жабдықтарымыздың бірсыпырасы Украина зауыттарында құрастырылса, ебелектер Қытайда өндірілді», – деді Н. Сақ.

БЕС ҚАЛАНЫ ЖАРЫҚТАНДЫРУҒА ҚАУҚАРЛЫ

60 гектар аумаққа тарамдала тартылған, 8 шақырымға дейін тізбектеле созылып жатқан желбағандардың жұмысы стансаның шағын ғана әкімшілік ғимаратында басқарылады екен. Кең мониторлы компьютерге үңіліп, әлдебір сандарға назар салып отырған оператор Дулат Кәрімовпен әңгімеміз бірден «жасыл» энергия тақырыбында өрбіді.

«Ғалымдар осы ЖЭС-тің құрылысын салу үшін біздің өңірді бекер таңдамаған ғой. Жұмысымыздың барысында жел қай бағыттан соқса да халыққа пайда әкелетінін түсінетін болдық. Тек секундына 3 метрден кем немесе 25 метрден артық тұрмаса болды, шаруамыз қыза береді. Әр күн сайын 45 МВт-ға дейін электр қуатын өндіреміз», – дейді оператор.

Көп жаймен ЖЭС директорының өндіріс істері жөніндегі орынбасары Ерлан Жақыпов қаныұтырды. Мекеме жұмысын бүге-шүгесіне дейін білетін маман алдымен сандарға жүгінді.

«Қондырғылардың іске қосылғанына бір жылдан асып барады. Қазан айындағы көрсеткіштерге сүйенсек, компания 15 айға жуық уақыттың ішінде 193 миллион кВт электр энергиясын өндірді. Негізі жылдық қуатымыз – 172 миллион кВт. Яғни, жүз пайыз қуатында жұмыс істеп тұр», – деді Е. Жақыпов.

Ерейментау ЖЭС өкілінің айтуынша, мұнда 22 дана желбаған бар. Әрқайсысы 2050 кВт қуаттылықта жұмыс істейді. Өндірілетін электр энергиясының барлығы дерлік ұлттық электр желісіне түседі.

«Біздің операторымыз – KEGOC АҚ. 4000 кВт қуатпен жұмыс істейтін Екібастұз ГРЭС-і мен Астананың арасындағы желіні жалғап тұрмыз. Негізгі тұтынушыларымыз да бас шаһарда», – дейді Е. Жақыпов.

Мамандардың сөзіне сенсек, күніне 45 мың МВт электр энергиясын өндіретін Ерейментау ЖЭС-і шағын-шағын 5 қаланы жарықпен қамтуға қауқарлы көрінеді. Өйткені іргедегі аудан орталығының 10 мыңға тарта халқы бір күнде 9 мың МВт электр қуатын тұтынады.

ТАҒЫ БІР СТАНСА САЛЫНБАҚ

Қолданысымызға енген жаңа технология ғой, кадр мәселесі қалай шешілді?

«Бір қуантатыны, компаниямызда қызмет ететін 9 диспечер-операторымыз да осы ауданның тұрғындары. Және 30 шақты техникалық қызметкерлеріміздің барлығы – осы өңірдің азаматтары», – деген станса директоры Нұрлан Сақ жұмысшыларды Астана қаласында Украинадан келген білікті мамандар оқытып, үйреткенін жеткізді.

«Осында қондырғыларды орнатып, қойып берген де украиналық әріптестеріміз болатын. Олармен әлі күнге тәжірибе алмасып, білімімізді толықтырудамыз», – дейді ЖЭС басшысы.

Алып жобаның шығыны 19 миллиард 200 миллион теңгені қамтыған екен. Мұның 80 пайызын Еуразиялық даму банкі құйса, 20 пайызы өз еліміздің қазынасынан қаралған. Ал құрылғылардың кепілдендірілген жұмыс істеу уақыты 20 жылдан асады.

«Стансамызда өндірілген жылдық электр энергиясын ГРЭС-те өндіретін болсақ, 100 мың тонна көмір жағуға тура келеді. Яғни, біз бір жылда осынша шикізатты үнемдесек, екіншіден, табиғатымызға келетін орасан залалдың алдын алдық», – дейді мамандар.

Десе де желбағандардан өндірілетін энергияның белгіленген тарифы – 22 теңге. Ал ГРЭС-те өндірілген энергияның құны – шамамен 11-13 теңге. Мұның себебін компания басшылығы былай түсіндірді: «Қондырғылардың құны қазір өте қымбатқа соғып тұр. Оған қоса, қосалқы бөлшектердің, қызметтердің, мамандарды оқытып-тоқытудың шығындары тағы бар. Әрине, осындай стансаларды көбейткенде және бастапқы шығындарды өтегенде, тарифтік жоспар арзандайды деген ойдамыз. Қазақстанда көмірдің бағасы арзан екенін ескерсек, әзірге қаражат үнемдей алмайтынымыз анық».

Айта кетейік, ЖЭС жобасына жұмсалған қаржы толық қуатында 8 жыл жұмыс істегенде ғана қайтарылады. Айтпақшы, ЖЭС директорының өндіріс істері жөніндегі орынбасары Ерлан Жақыпов «Самұрық-Энерго» АҚ Ерейментау жел паркінің қуатын 95 МВт-ға дейін ұлғайтуды жоспарлап жатқанын сүйіншіледі.

«Бұл бастама қолға алынатын болса, «жасыл» энергияның елімізге дендеп енетініне күмән кем. Өйткені осы стансаның жылдық түсімі 3,8 миллиард теңгені қамтыса, аудан бюджеті мүлік салығынан жылына 300 миллион теңгеге толығып отыр», – деді станса өкілі.

Ерейментаудың «қақ ортасын қоныс қылған ел» енді қайдан кедей болсын, ырысы арта береді де!..

Асхат РАЙҚҰЛ,
«Егемен Қазақстан»

Сілеті бөгені (су қоймасы) – Ақмола облысының Ерейментау ауданы аумағында, Сілеті өзенінің орта ағысында орналасқан ірі гидротехникалық нысан. Ол 1965 жылы пайдалануға беріліп, сол кезеңнен бастап өңірдің әлеуметтік-экономикалық дамуына айрықша үлес қосып келеді.

Судан тарықтырмайтын СІЛЕТІ

Кеңестік индустрияландыру жылдарында салынған бұл су қоймасы сол уақыттағы өндірістік және коммуналдық қажеттіліктерді өтеу мақсатында жоспарланғанмен, қазір де өзінің стратегиялық маңызын жойған жоқ.

Бөгеннің басты стратегиялық міндеті – Ақмола облысындағы өнеркәсіптік әлеуеті жоғары Степногорск қаласын ауыз сумен және техникалық сумен қамтамасыз ету. Қала экономикасының тірегі саналатын машина жасау, тау-кен байыту, химия және тамақ өнеркәсібі кәсіпорындарының тұрақты жұмыс істеуі тікелей су ресурстарының жеткіліктілігіне байланысты. Осы тұрғыдан алғанда, Сілеті бөгені Степногорск қаласының өндірістік инфрақұрылымының ажырамас бөлігі саналады.

Сонымен қатар Сілеті бөгені қала тұрғындарын орталықтандырылған ауыз сумен қамту жүйесінде де маңызды рөл атқарады. Халық санының өсуі, тұрғын үй құрылысының кеңеюі және әлеуметтік нысандардың көбеюі суға деген сұранысты арттыра түсуде. Бұл жағдай бөген суының сапасын, көлемін және тұрақтылығын қатаң бақылауда ұстауды талап етеді. Су қорының жеткілікті болуы өңірдегі өндіріс көлемінің сақталуына, жаңа инвестициялық жобалардың іске асуына және халықтың өмір сүру сапасының артуына тікелей ықпал етеді.

Сілеті бөгенінің гидрологиялық сипаты Сілеті өзенінің табиғи-маусымдық режимімен тығыз байланысты. Өзен суының деңгейі көктемгі қар суының мол түсуіне, жаз мезгіліндегі булануға, сондай-ақ жерасты суларының қорына қарай құбылып отырады. Көктемде бөген суы айтарлықтай толығып, жаз бен күз айларында біртіндеп төмендейді. Бұл үрдіс су ресурстарын жоспарлы әрі ұтымды пайдалануды қажет етеді.

Бөген суының минералдылығы мен химиялық құрамы да табиғи-климаттық жағдайларға тәуелді. Әсіресе, қуаңшылық жылдары судың тұздылығының артуы байқалып, бұл ауыз су сапасына қосымша талаптар қояды. Мұндай кезеңдерде су тазарту жүйелерінің тиімділігі мен бақылау шараларының маңызы арта түседі. Эколог мамандар мен су шаруашылығы саласының өкілдері үшін Сілеті бөгені – тұрақты ғылыми бақылауды қажет ететін нысандардың бірі.

Су қоймасының су жинау алабы шамамен 200 шаршы шақырымды қамтиды. Бұл аумақтан жиналатын су көлемі жыл сайынғы жауын-шашын мөлшеріне, қар қорының деңгейіне және климаттық ерекшеліктерге байланысты өзгеріп отырады. Дегенмен Сілеті бөгені өңірдегі тұрақты су қорын қалыптастырып, су ресурстарын реттеуші маңызды функция атқарады. Ол артық суды жинақтап, қажетті кезеңдерде өндіріс пен ауыл шаруашылығына бағыттап отыруға мүмкіндік береді.

Сілеті бөгенінің маңызы тек өнеркәсіптік және коммуналдық қажеттіліктермен шектелмейді. Ол төңірегіндегі егістік алқаптарды суаруда да шешуші рөл атқарады. Ерейментау ауданы аумағындағы бірқатар ауыл шаруашылығы жерлері осы бөгеннен тарайтын су арналары арқылы ылғалмен қамтамасыз етіледі. Әсіресе, жауын-шашын аз түсетін қуаңшылық жылдары бұл фактор өнім көлемін сақтап қалуға айтарлықтай мүмкіндік береді.

Суармалы егіншілік мал азығын дайындауға, дәнді және жемшөп дақылдарын өсіруге қолайлы жағдай жасап, ауылдық елді мекендердің экономикалық тұрақтылығына оң әсер етеді. Ауыл шаруашылығы саласының дамуы жергілікті халықтың табысын арттырып, өңірдің әлеуметтік ахуалының жақсаруына ықпал етеді. Осы тұрғыдан алғанда, Сілеті бөгені – аграрлық секторды қолдайтын негізгі инфрақұрылымдық нысандардың бірі.

Бұл бөген аймақтың экологиялық жүйесінде де маңызды орын алады. Су айдыны мен оның маңында өсімдіктер мен жануарлардың өзіндік экожүйесі қалыптасқан. Мұнда су құстарының бірнеше түрі мекендеп, балық қоры да жыл сайын толықтырылып отырады. Бөген балық шаруашылығын дамытуға, сондай-ақ жергілікті тұрғындардың демалыс пен әуесқой балық аулауына қолайлы жағдай туғызады.

Алайда соңғы жылдары климаттың өзгеруі, жауын-шашын режимінің құбылуы және су тұтынудың артуы Сілеті бөгенін ұтымды әрі үнемді пайдалану мәселесін алдыңғы қатарға шығарып отыр. Су деңгейінің күрт төмендеуі немесе, керісінше, шамадан тыс толуы экологиялық және техникалық қауіптер тудыруы мүмкін. Сондықтан бөгеннің гидротехникалық құрылыстарын тұрақты жөндеу, мониторинг жүргізу және заманауи су үнемдеу технологияларын енгізу аса маңызды.

Ерік ЕЛЕУСІЗ

Солтүстіктің шатқалы

Сілеті шатқалы — Ақмола облысы аумағындағы Сілеті өзені бойында орналасқан табиғи жартасты шатқалдар жүйесі.

Бұл жерді кейде «Солтүстік Қазақстанның шағын шатқалы» деп те атайды. Ол Сілеті өзені аңғарында, табиғаты керемет жерде орналасқан. Тік жартастармен, терең сайлармен, ерекше тас бедерлерімен ерекшеленеді.

Сілеті шатқалында дала мен жартасты ландшафт үйлескен. Фототүсірілім мен экспедицияға, демалуға, жаяу серуендеуге, табиғатты тамашалап, зерттеуге қолайлы жер.

Күн батарда және көктем, жаз мезгілдерінде ерекше әдемі көрінеді.

ЭКОЛОГИЯ

КАК ВОСПИТЫВАТЬ ЗАБОТУ С ДЕТСТВА?

В нашей области создаётся новая экологическая культура среди детей, что может стать ключом к воспитанию поколения, способного бережно относиться к природным ресурсам. Уже более 6 тысяч детей, от дошкольников до старшеклассников, вовлечены в экологические программы, и роль образовательных учреждений в этом процессе оказывается решающей. Но что стоит за этим?

Фото с сайта Зерендинской районной общественно-политической газеты

Руководитель отдела опеки и воспитательной работы управления образования области Айгуль Магавина на брифинге подчеркнула, что экологическое воспитание – не просто набор уроков, а целая система, которая охватывает все этапы обучения, от детских садов до старших классов. В детских садах малыши знакомятся с природой через увлекательные игровые занятия, что позволяет им не только узнавать о мире вокруг, но и уже с самого раннего возраста осознавать важность охраны окружающей среды.

В школьной программе экологическая составляющая представлена на уроках географии, биологии и естествознания. Учителя стремятся не только передать знания, но и показать, как экология касается каждого из нас, помогая детям увидеть связь между теорией и практическим применением полученных знаний в жизни. Важнейший момент, о котором говорила Айгуль Магавина: «Мы учим детей осознанно относиться к природе и понимать личную ответственность за её сохранение».

Прошлый год стал насыщенным с точки зрения экологических инициатив. В конкурсе эссе «Жасыл әлем!» приняло участие около ста школьников, которые выразили свои идеи и размышления о природе и её защите. Более 60 учащихся активно участвовали в областных этапах форума «Табиғатты аяла» и проекта «ProEco». Такие проекты становятся не просто обучением, но и настоящими площадками для обмена идеями и вдохновляют на активное участие в охране окружающей среды.

Отдельное внимание уделяется дошкольным учреждениям. Проект «Жасыл балабақша» внедряет инновационные подходы к воспитанию детей в духе экологической ответственности. Даже самые маленькие начинают осознавать, что природа – неотъемлемая часть их жизни. Представляете, как здорово, когда у ребёнка ещё в садике закладываются основы любви и уважения к окружающему миру?

Нельзя забывать и о практической стороне вопроса. Важным элементом воспитания становится участие детей в экологических проектах. Школьники активно участвуют в волонтёрских акциях, таких как «Таза Қазақстан» и «Экоәлем», помогая в уборке территорий и пропагандируя идеи раздельного сбора отходов. Подобные инициативы развивают у детей чувство личной ответственности за сохранение природы, и они начинают воспринимать своё участие как нечто важное.

Кроме того, в области функционирует 377 экологических, биологических и туристических кружков, в которых обучаются более 5 тысяч детей. Это не просто дополнительное образование – это шанс для детей изучить природу глубже, применить полученные знания на практике и развить практические навыки. В центре «Болашақ сарайы» школьники проходят занятия в современных биотехнологических и экологических лабораториях, что даёт им уникальную возможность познакомиться с передовыми технологиями и научными методами.

Для более старших школьников областной центр туризма и физической культуры организует семинары, турниры и форумы, где дети могут проявить себя в экологической сфере, а также получить реальный опыт работы в этой области. Важно, что экологическая тематика активно внедряется не только в школьную программу, но и в повседневную жизнь: раздельный сбор отходов становится обязательным во многих образовательных учреждениях. Когда дети начинают привлекать к этому процессу родителей, можно быть уверенными, что такой подход имеет долгосрочные результаты.

Все инициативы направлены на формирование у подрастающего поколения не только теоретических знаний, но и практических навыков, которые помогут им стать активными участниками изменений в обществе. Ведь, как показывает практика, каждое небольшое усилие может привести к значительным переменам. И, возможно, именно эти изменения и создадут более чистое, здоровое будущее для нас и будущих поколений.

МАЛЕНЬКИЕ ЖЕСТЫ, БОЛЬШАЯ БЛАГОДАРНОСТЬ

Вы когда-нибудь задумывались, что можно подарить человеку, работающему в самых суровых условиях? Не одеяло или шапку, а нечто гораздо более простое, но в то же время невероятно ценное: тепло, внимание, заботу. Что, если в самый холодный день года ему просто предложат чашку горячего чая? Маленький жест может стать не просто согревающим напитком, а источником силы и вдохновения для нового рабочего дня. А что, если сказать этим людям «спасибо» не словами, а делом, показав, как сильно их труд важен для нас?

Именно такую акцию организовали Молодежный ресурсный центр и волонтёры в нашем районе. Несмотря на сильный мороз, они вышли на улицы, чтобы угостить работников коммунальных служб горячим чаем и баурсаками, даря не только тепло, но и чувство признания. Подобное внимание оказалось гораздо более значимым, чем кто-то мог бы подумать, став символом уважения и благодарности за их работу.

– Когда мы получаем такие простые знаки внимания, это не просто чай в холодный день. Это напоминание о том, что нас ценят. Мы чувствуем, что наш труд важен, – говорит один из работников коммунальной службы.

Для этих людей чашка горячего чая стала символом признания, который согрел не только тело, но и душу.

Что же движет людьми, организующими такие мероприятия? Специалист Молодежного ресурсного центра, принимавший участие в организации акции, подчеркивает важность социальных инициатив как способа создать в обществе культуру взаимопомощи и ответственности.

– Наша цель не только поддержать людей, работающих на благо города, но и показать всему обществу, как важно проявлять внимание к тем, кто трудится в сложных условиях. Мы верим, что такие акции становятся не просто помощью, но и движением, которое способно вдохновить других на добрые дела, – отмечает Аубакиров Дархан, специалист МРЦ Ерейментауского района.

Подобные инициативы не остаются без отклика и у самих волонтёров. Они, как и работники, чувствуют себя частью чего-то большего. Как призналась одна из участниц акции: «Каждый раз, когда мы передаем чай или угощение, мы ощущаем себя частью этого города. Тепло, которое мы дарим, возвращается к нам многократно».

Мы редко задумываемся, сколько людей стоит за созданием привычного комфорта. Коммунальщики трудятся в условиях, которые большинству из нас кажутся тяжелыми и неудобными, и часто этот труд остается незамеченным. Но разве не важно, чтобы эти люди чувствовали, что их усилия не проходят зря, что их ценят и уважают? Акция «Горячий чай» наглядно показывает, как маленькие, но значимые жесты могут подарить людям надежду и мотивировать на новые свершения. Ведь важно не только обеспечивать людей зарплатой, но и создавать условия, в которых они чувствуют свою значимость.

Множество жителей, проходивших мимо в этот морозный день, положительно отозвались о проведённой акции. Для них подобные маленькие знаки внимания, как горячий чай и баурсаки, стали настоящим символом заботы и признания.

– Сложно переоценить важность таких простых, на первый взгляд, инициатив. Мы все, независимо от профессии, хотим чувствовать, что наш труд имеет значение, что нас уважают и ценят. Я шёл мимо, и когда увидел, что предлагают чашку чая работникам, не мог не выразить благодарность молодым людям. Хочу сказать огромное человеческое спасибо, – делится своими впечатлениями прохожий Сергей Петров.

В завершение важно подчеркнуть, что инициатива Молодежного ресурсного центра и волонтёров не ограничивается лишь помощью тем, кто трудится в холодное время года.

Смотрите видео через QR-код

Сегодня активно внедряются новые подходы к подготовке рабочих кадров, ориентированные на реальные потребности рынка труда. В рамках современных образовательных инициатив на базе колледжей области началась работа сразу нескольких мини-предприятий, создающих уникальные условия для практического обучения. Студенты теперь могут обучаться не только теории, но и работать с реальными заказами в различных отраслях – от сварочного и столярного производства до кулинарии.

НОВЫЙ ПОДХОД К ПОДГОТОВКЕ КАДРОВ

Проект реализуется в рамках Плана мероприятий по проведению Года рабочих профессий, а также в рамках Дорожной карты по трансформации технического и профессионального образования, рассчитанной на 2025–2027 годы. Главной задачей этой программы является повышение практико-ориентированного обучения и формирование у студентов устойчивых профессиональных навыков с самого начала учебного процесса.

Как отметил заместитель директора по учебно-производственной работе Строительно-технологического колледжа г.Кокшетау Алпысбай Омаров, открытие мини-предприятий стало важным шагом в преобразовании системы технического и профессионального образования в стране.

– Основной положительный результат – это практика, ориентированная на обучение. Студенты работают в формате реального производства, а сами мини-предприятия позволяют укреплять материальную базу колледжа и развивать учебную инфраструктуру, – отметил он.

Мини-предприятия в колледже включают несколько цехов, где студенты получают ценный опыт работы с профессиональным оборудованием и выполняют настоящие заказы. В сварочном цехе будущие специалисты осваивают современные сварочные технологии, работают с металлом и выполняют реальные заказы, такие как изготовление металлических ворот, ограждений, лавочек и мангалов. Студенты получают не только практические знания, но и уверенность в своих силах, обучаясь не абстрактным концепциям, а реальным навыкам, которые можно применить в будущей работе.

Не менее важным направлением является кулинарный цех, который служит площадкой для подготовки будущих поваров и кондитеров. Здесь студенты обучаются на современном оборудовании, готовя хлебобулочные изделия и кондитерские изделия. Кроме того, они обеспечивают потребности учебного заведения и школьных столовых, а также выполняют заказы для торжественных мероприятий. Работа в таких условиях помогает студентам лучше понимать специфику работы в ресторанной и хлебопекарной индустрии, совершенствовать свои навыки и достигать высокого уровня профессионализма.

Мини-предприятия на базе колледжей – важный элемент связки между образовательным процессом и реальной экономикой. Подобный опыт уже внедрен в Высшем техническом колледже Кокшетау, агротехническом колледже села Шагалалы, Многопрофильном инновационном и Высшем колледже Степногорска.

МАЛЕНЬКИМИ ШАГАМИ ДОЙДЁШЬ И ДО БОЛЬШОГО ПУТИ

МАССОВОЕ ПЕРЕСЕЛЕНИЕ КРЕСТЬЯН В КАЗАХСТАН

КОГО СПАСАЛА РЕФОРМА И КТО ОКАЗАЛСЯ ЖЕРТВОЙ?

В 2026 году исполняется ровно 120 лет с момента массового переселения крестьян на территорию 6 степных областей Казахстана и в Сибирь, известная как Столыпинская аграрная реформа. Изменилась социально-экономическая и демографическая картина края. Изменилась инфраструктура региона. Появились оседлые поселения и города. Начался процесс нехватки земель для местного населения. Несколько обострились земельные проблемы, позднее приведшие к восстанию 1916 года.

Изображение предоставлено автором

Причины и предпосылки массового переселения крестьян на территорию Казахстана. Административно-территориальные реформы, проведенные Российской империей в 60-90–х годах XIX века на территории Казахстана после его полного присоединения, подготовили благоприятную почву для широкомасштабной крестьянской колонизации. Если раньше преобладало переселение в казахский край военных лиц, казаков, отдельных групп крестьян, а также ссыльных, то теперь началось массовое крестьянское переселение, преимущественно - с европейской части Российской империи. Это были русские, украинцы, белорусы и представители многих других оседлых, немусульманских и нетюркских народов империи.

Переселение крестьян осуществлялось за счет массового сгона казахов с веками обжитых и наиболее плодородных земель: очевидно, что крестьянин - переселенец не мог заниматься земледелием на солончаковых, каменистых и пустынных землях. Никаких предварительных консультации и переговоров с влиятельными казахскими родоправителями, волостными управителями, практически не было. К этому времени шел активный процесс, когда потомки Чингисхана практически были уравнены в правах с простолюдинами и не могли представлять и защитить ущемленные права местного населения. По последним реформам должности султанов-правителей и старших султанов, были ликвидированы. Казахский народ почти не был представлен в среднем и высшем звене местного управления: должности крестьянских и уездных начальников, военных губернаторов и генерал-губернаторов Степного и Туркестанского краев исполняли преимущественно выходцы из метрополии, представители европейских народов. Наиболее крупные восстания казахского народа были уже жестоко подавлены силой оружия. Во многих городах и крупных сельских поселениях стояли военные гарнизоны, подразделения российских казаков, а также полицейские и жандармские отделения.

Представители протестного движения казахского населения, выступавшие против земельной и религиозной политики царизма, как правило, высылались в другие области, во внутренние российские губернии, в том числе и в далекую Восточную Сибирь, почти без суда и следствия.

Депутаты в Государственной Думе из числа казахов, которые стали активно защищать нарушенные земельные права казахов, были представлены только лишь в первых двух созывах в 1906-1907 годах.

С точки зрения имперской политики существовал целый ряд причин и обстоятельств, способствовавших массовому крестьянскому заселению территории малозаселенного края с низкой плотностью населения. Во-первых, в 1861 году в России была отменено крепостное право и крестьяне были полностью освобождены от крепостной зависимости, при этом они в массе своем оказались практически безземельными или малоземельными. Более того, они обязывались выкупать земли у помещиков через услуги местных банков. Безусловно это обстоятельство вызвало волну непрекращавшихся крестьянских волнений и бунтов: для того, чтобы как-то разрядить взрывоопасную ситуацию царское правительство принялось за массовое их переселение на территорию Казахстана и сопредельной Сибири. Во-вторых, Российская империя решила создать из переселяемых крестьян свой надежный оплот на территории недавно присоединенного края: беспрерывная череда восстаний казахов вынудила ее пойти именно на эти меры. В-третьих, путем такого переселения царизм думал и о переводе казахов на оседлый, земледельческий образ жизни: в этом случае высвобождалось большое количество земли, появлялась прекрасная возможность для лучшего контроля за коренными жителями региона. В-четвертых, со стороны царизма существовал план проведения через крестьян политику христианизации и русификации коренного населения. И наконец, крестьяне должны были превратить колонизируемый регион в крупнейшую хлебную житницу огромной Российской империи. Кстати, в этом плане казачья колонизация не дала положительного экономического эффекта: казаки, находящиеся на военной службе, не смогли полностью обеспечить продовольствием военные гарнизоны, растущее чиновничье и мещанское население края. Нередко значительную часть своих земель они сдавали в аренду представителям различных сословий, в том числе и местным казахам, крестьянам-переселенцам, купцам и мещанам. Во внутренних губерниях России ходили слухи и приходили восторженные письма переселившихся крестьян о привольной жизни на новом месте, что также не могли не привести к заметному усилению миграционного потока в зауральскую окраину.

Начало крестьянского переселения. В 1866 году Главное управление Западной Сибири впервые разрешило самовольное переселение в Казахстан в лице мещан различных сибирских городов, крестьян Курганского и Ишимского округов сопредельной Тобольской губернии. Первые переселенцы появились в местности Саумалколь в 1866 году на территории Кокчетавского внешнего округа Западно-Сибирского генерал-губернаторства: часть переселенцев осела по казачьим станицам, а в 70-80-е годы XIX века они стали постепенно устраиваться самовольно отдельными поселениями, арендуя на первых порах земли у автохтонного населения. Подобные поселения к концу этого десятилетия появились и в Семиречье: в 1869 году: в Копальском уезде появились крестьянские селения Гавриловское и Луговое, в 1870 году -Маловодное и Зайцевское, в 1871 году – Михайловское, Николаевское, Карасуйское и другие. Одних из главных инициаторов крестьянское переселения был генерал-губернатор Туркестанского края Кауфман. Безусловно, это было связано с недавним военным присоединением региона к России и практически отсутствием здесь более надежного с имперской интересов славянского населения. 21 октября 1868 года было четко обозначено, что бывшие казахские земля переходит в государственную собственность и местные жители оказалось его простыми пользователями.

Как правило, пожелавшие переселиться в Казахстан высылали ходоков, которые высматривали удобные и плодородные места, арендовывали у казахов небольшие участки, делали небольшие пробные распашки и посевы. Убедившись, что земли подходят для земледелия, они заключали долгосрочную аренду и начинали энергично вызывать к себе своих земляков с мест прежнего проживания. Подобным образом появлялись первые переселенческие поселения, чуть позднее эти участки «узаканивались» за крестьянами в ущерб прежним хозяевам. В этом плане, крестьянские и уездные начальники и областные и другие вышестоящие власти, как правило, выступали на стороне крестьян-переселенцев. Позднее местные урочища с тюрко-казахскими названиями решениями сельских сходов переименовывались на новые славянские.

Переселенцам предоставлялись ряд льгот и привилегии, они могли свободно выбрать участок, освобождались от всех видов повинностей, кроме военной, сроком на 10 лет. От несения военной повинности давали отсрочку на три года и зачастую недоимки на прежних местах проживания полностью списывались. Для обустройства переселяемым крестьянам выделяли денежные суммы, государство выделяло им бесплатно по 100 корней деревьев, по 20 рублей на каждое хозяйство для закупки земледельческих орудий и приобретения скота у местных жителей.

В 1868 году Семиреченский военный губернатор Г.А. Колпаковский инициировал массовое переселение крестьян в Казахстан, предложив льготы, включая землю и освобождение от налогов на 15 лет. Однако с 80-х годов из-за нехватки плодородных земель размеры наделов уменьшились, а льготы сократились. В 1881 году были введены новые правила переселения в киргизские степи, а в 1889 году – постановление о добровольном переселении, требующее разрешения властей. Однако, несмотря на это, крестьяне продолжали заниматься массовыми самовольными переселениями в Сибирь и Казахстан.

С весны 1891 года доступ в Казахскую степь был официально закрыт, но массовое переселение крестьян продолжилось из-за сильного голода в России. В 1896 году была создана Переселенческая комиссия для организованного управления переселением. В 1904 году Сибирскому казачьему войску была передана в вечное владение десятиверстная полоса вдоль Иртыша, что усугубило положение казахского населения. К началу XX века казачьи войска стали крупнейшими владельцами бывших казахских земель, владея миллионами десятин плодородных территорий.

Усиление темпов переселения крестьян. В 1892 году началось строительство Транссибирской железной дороги, которая проходила по Северному Казахстану: в этой связи начались дополнительные изъятия из пользования казахов 4,2 миллиона десятин земли. С его строительством переселение крестьян стало принимать более организованный и массовый характер: Комитет сибирской железной дороги также стал заниматься вопросами переселения крестьян в район железной дороги (100 верст южнее от самой дороги). Поземельные споры с местным населением уездные начальники должны были уделять самое пристальное внимание и оперативно их разрешать.

Предоставляемые участки были хорошего качества и на каждую мужскую душу полагалось по 15 десятин земли. Особое внимание уделялось наличию на участке водных источников. Это видно из положений «Временные правила для образования переселенческих и запасных участков в районе Сибирской железной дороги» от 13 июня 1893 года, одобренный сами российским императором: «Как переселенческие, так и запасные участки должны быть обеспечены водою и по возможности лесом. Для образования участков избираются земли, удобные для обращения под сельскохозяйственное пользование».

В первые годы крестьян перевозили в неприспособленных и переполненных вагонах: к примеру, на узловых степных станциях в таких городах как Петропавловск и Омск в летнее время собирались десятки тысяч переселенцев. Зачастую они оказывались под открытым небом, иногда - в ненастную погоду под дождем. Недостаток продовольствия и медицинской помощи заметно усугублял их положение и приводил к различным болезням и даже гибели людей. Местные власти стали принимать различные меры для исправления ситуации: вскоре на этих станциях были открыты переселенческие пункты и больничные бараки, с переселенческими поездами стали отправляться и фельдшера.

В 1903 году были утверждены правила, регулирующие переселение на казенные земли в Сырдарьинскую, Ферганскую и Самаркандскую области, что включало изъятие земель у местного населения, включая оросительные системы. Также были приняты правила для переселенцев в Сибири и Степное генерал-губернаторство. В 1904 году царское правительство издало новые правила, по которым местным властям в Центральной России предоставлялось право свободно разрешать переселение крестьян в Азиатскую Россию.

В 1904-1905 годах Казахстан был разделен на переселенческие районы, где местные власти занимались выявлением «излишков» земель для переселения, часто игнорируя интересы казахов. Землепользование казахов уменьшилось, и крестьяне были объединены в волости, подчиняясь уездным и крестьянским начальникам. В 1906 году П.А. Столыпин инициировал массовое переселение крестьян в Азиатскую Россию, в результате чего к 1917 году было переселено около 2 млн человек, а площадь изъятых казахских земель составила 45 млн десятин.

Особенности бытового обустройства крестьян-переселенцев. Крестьяне с собой привнесли некоторые земледельческие культуры, орудия труда. С появлением крестьян связано заметное развитие земледелия, огородничества и пчеловодства в крае.

Российское государство оказывало крестьянам-переселенцам помощь для обустройства на новом месте, предоставляя денежные ссуды на посевы и продовольствие, а также лесной материал для строительства усадеб. В переселенческих районах создавались лесные склады, и каждая семья получала до 200 брёвен и 50 жердей для возведения домов. Крестьяне строили жилища самостоятельно, сначала используя дерн, а затем саман или глиносолому. Более состоятельные крестьяне строили дома с железной крышей или из бревен, при этом цены на дома варьировались от 200 до 400 рублей.

Несмотря на государственную помощь, переселенцы сталкивались с трудностями: задержки с поставками материалов для строительства усадеб заставляли многих жить в землянках и шалашах, что приводило к болезням и высокой смертности. Почва на некоторых участках была плохого качества, отсутствовали леса и питьевая вода, а неурожаи из-за засухи, морозов и саранчи усиливали проблемы. Некоторые переселенцы, не выдержав, возвращались на родину или переезжали в города, а с ростом потока переселенцев выбор земель стал ограничен. Особенно тяжелыми были голодные годы, например, в 1891 году, когда тысячи крестьян покидали свои поселения и переезжали в города.

Основным занятием крестьян-переселенцев было земледелие, при этом государственная помощь в виде ссуд и сельскохозяйственных складов помогала развивать хозяйства. Переселенцы обрабатывали землю, разводили крупный рогатый скот, лошадей, а позднее овец и коз. Также развивалось пчеловодство, особенно в Семипалатинской и Усть-Каменогорской областях, и рыболовство на степных озерах. Огородничество было распространено, особенно для продажи, а в некоторых регионах выращивали арбузы, дыни и подсолнухи. Ткачество льна и конопли было важным ремеслом, изготавливая ткани для внутреннего потребления и продажи казахам и казакам.

Несмотря на политику изъятия казахских земель, между крестьянами и казахами возникли значительные хозяйственные и культурные контакты. Крестьяне заимствовали у казахов методы орошения, содержание скота и построение «снежников» и арыков, а также научились держать лошадей и овец, а иногда и верблюдов. Казахи помогали переселенцам находить водные источники и часто становились пастухами крестьянского скота. В свою очередь, казахи перенимали от русских технологии сенокошения, строительства зернохранилищ и выращивания культур, таких как картофель и капуста. Эти взаимные влияния способствовали адаптации обеих сторон к новым условиям.

Зиябек КАБУЛЬДИНОВ, академик НАН РК

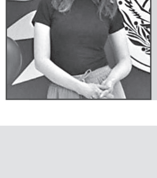

Разворотный лист подготовила Жанар Ахметова, журналист
+7 778 878 89 89
t.me/janarakhmet
zhanarakhmetova90@gmail.com

БӨГЕНБАЙ БАТЫРДЫҢ ДУЛЫҒАСЫ

Қазақтың ерлік дәуірінің аса дарынды тұлғасы, даңқты қолбасшы Қанжығалы қарт Бөгенбай батыр бабамыздың киелі дулығасын батырдың ұрпағы Жабай Кенжәлі Музей қорына тапсырды.

Туған жер тарихын зерттеуде, өскелең ұрпақтың бойында патриоттық сезімді қалыптастыруда музейлердің атқарар маңызы зор. Музей – өткен уақытпен жүздесе отырып, бүгінгі өмірге тарих парасатымен қарайтын орын. Бұл – ғасырлар таңбасы мен табы қалған жәдігерлер мен тарихи заттарға ой көзімен қараудың, заманалар айнасынан ел мен елдік жолын пайымдаудың айрықша мүмкіндігі. Адамзат баласы өзінің даму барысында көптеген тарихи-мәдени құнды мұраны жасап, ұрпақтан ұрпаққа беріп келеді. Өркениетті елдердің даму тарихы сол елдің музейлерінің қорларында сақталып, қорғалып, экспозициясында көрсетіліп, насихатталады. Қазақ елінің тарихы да көнеден келе жатқан құнды жәдігерлерге толық. Тарихи, рухани құндылықтар ұрпақтан ұрпаққа мұра ретінде беріліп, насихатталып, тәрбие, білім, мәдени-ағарту көздеріне айналып отырғаны белгілі. Музей – рухани тәрбие құралы.

ҚР Қарулы Күштері Ұлттық әскери-патриоттық орталығының Әскери-тарихи музейі – өскелең ұрпаққа әскери-патриоттық тәрбие беретін бірегей орын. Өскелең ұрпаққа патриоттық тәрбие беру мәселелеріндегі қазіргі проблемаларды шешу үшін патриоттық тәрбие білім беру арқылы қалыптастырылуы керек. Әскер тарихын білу арқылы жас ұрпақ отансүйгіштікке тәрбиеленеді, ата-баба аманатына адалдық таныта алады. Патриоттық рухта тәрбиелеу – болашақ ел тұтқасын ерлікке, отансүйгіштікке, ар-намысшыл болуға, адамгершілікке тәрбиелейді. Осы тұрғыда Әскери-тарихи музейдің атқарып отырған еңбегі ұшан-теңіз.

Кеудесіне «бұл – менің елім, менің жерім» дейтін сенім ұялата білген жас қана өз елінің шынайы патриоты бола білмек. Ол үшін «Баланы – жастан» дейтін халық даналығын естен шығармасақ болғаны. Жас ұрпақтың көкейіне ой сала білсек, үлгі көрсетсек, заманға сай, қоғамға қажет отансүйгіш патриот, елге қызмет ететін қайраткер тәрбиелейміз.

Айтпағым, сол Әскери-тарихи музейде керемет оқиға болды. Музей қоры аса құнды жәдігермен толықты. Қазақтың ерлік дәуірінің аса дарынды тұлғасы, даңқты қолбасшы Қанжығалы қарт Бөгенбай батыр бабамыздың киелі дулығасын батырдың ұрпағы Жабай Батырқожаұлы Музей қорына тапсырды. Бұл мұра 300 жылдан аса уақыт атадан балаға мирас етіп сақталып келген. Сан ғасырлық тарихтан сыр шертетін, тарихи құндылығы бар жәдігердің тұңғыш Әскери-тарихи музей қорына табысталуы – музей үшін елеулі жаңалық, үлкен мәртебе!

«Қас батырым – Бөгенбай,
Аспандағы қырандай,
Жауға талай шүйілдің.
Азат етіп еліңді,
Ен биіктен көріндің», –

деп Бұқар жырау жырлаған Бөгенбай батыр – XVIII ғасырдың бірінші жартысында жоңғар шапқыншылығы кезінде қазақ халқын тарих сахнасынан құрып кетуден сақтап қалған, сол дәуірдің қаһармандары – Абылайхан, Қабанбай, Олжабай, Баян, Жантай батырлармен, кемел сөздің иесі, ақылгөй даналар – Төле би, Қаз дауысты Қазыбек, Бұқар жырау, Үмбетейлермен бірге үш жүзге бөлініп, бірлігі ыдыраған елдің басын біріктіруге атсалысқан, қолбасшылық дарынымен көзге түскен алып тұлға. Үш жүз әскерінің даңқты қолбасшысы. Бірде-бір ұрыста жеңіліс таппаған қазақтың хас батыры.

Атағы жер жарған қазақтың хас батыры Бөгенбай батыр өзінің дулығасы мен сауыт-сайманын ұлы Тұраналыға мұра етіп қалдырады. Тұраналы қасиетті дулыға мен сауыт-сайманды ұлы Бапанға, Бапан Күнкейге, Күнкей Кенжалыға қалдырады. Ал Кенжалы Батырқожаға тапсырады. Батырқожа бабадан қалған қазынаны ұқыпты сақтап, баласы Жабайға мұраға қалдырып кеткен. Жабай – Батыр бабаның жетінші ұрпағы. Осылайша, бабадан балаға жеткен асыл мұра біздің заманымызға дейін сақталған. Батырдың торкөз сауыты киелі деп саналып, екіқабат әйелдерге, науқастанған жандарға жұлып-жұлып таратылып, тек дулығасы ғана қалған.

Дулыға – қарапайым, жеңіл әрі берік. Оның мойынды, иықты қорғайтын шығыршық сауытынан ештеңе қалмаған. Сансыз көп жорық соққысының іздері сақталған. Батырдың сауыты аумалы-төкпелі заманда, ашаршылықпен түрлі зобалаң кездерінде темірлері таттанып, шіріген. Қалдықтарын жұрт ырымдап, таратып әкетіпті. Қазір шіріндісі де қалмаған.

Бөгенбай батыр ұрпағының қайсыбірінің қолында батырдан қалған қымбат белгі бар: дулыға, айбалта, найзаның ұшы, белбеуі, қамшы, сусын іштетін шарасы. Мұны кезінде 1993 жылы Алматы қаласындағы дипломдық жұмыс жазып жүргенде кездескен батыр атаның ұрпағы, марқұм Әлихан Барлыбаевтың (Саққұлақ бидің немересі) аузынан естіген едім. Әлекең батырдың айбалтасына 1965 жылы ие болғандығын айтып, көрсеткен болатын. Батыр бабамыздың айбалтасы – ұрпақтан ұрпаққа жеткен асыл қазына. Бұл кісіде батырдың белдігі де сақталған болатын. Осы асыл мұраға бүгінде ұрпақтары ие болып отыр. Әлекең сол кезде Бөгенбай батырдың қамшысы бар, оны ұрпағы Бапан би кезінде Тұрлыбек Кемелұлына сыйлапты деген болатын. Бөгенбайдың Тұранәлі, Бапан, Қоңқай ұрпақтарынан тарайтын Нұрғайша Кенжәліқызы тұрмысқа шыққан кезде әкесі батырдың су ішетін шарасын берген екен. Оның ізін Ерейментау маңынан іздестіруге болады. Батырдың қорамсағы Семей музейінде болуы мүмкін. Оны 1932 жылы батырдың ұрпағы, марқұм Тұрсынбай Ерғалиев тапсырған екен. Ал қылышын батырдың немересі Бапан би Омбы генерал-губернаторына сыйға тартыпты. Ол Санкт-Петербург, Мәскеу, Омбы музейлерінде болуы мүмкін. Осы құнды жәдігерлер тек бір отбасының қолында шүберекке түйіліп сандық түбінде жатпай, жас ұрпаққа патриоттық тәрбие беретін еліміздегі тұңғыш Әскери-тарихи музейден өзінің лайықты орнын тапса, нұр үстіне нұр болар еді. Сонда ел қорғаны болған батыр бабамыздан қалған асыл мұра тек бір әулеттің ғана емес, барша қазақ жұртының бойтұмарына айналары сөзсіз.

Талай қанды жорықта батыр бабамыздың басын ажалдан аман сақтап қалған, қаны мен тері сіңген асыл мұра ұлтымыздың рухын көтеріп, өскелең ұрпақтың бойына ұлтшылдық сезімін дарытары хақ. Ақ білектің күшімен, ақ найзаның ұшымен елі-жерін қорғаған, аты аңызға айналған батыр бабамыздың дулығасы Әскери-тарихи музейдің мерейін асқақтатып, болашақ ұрпақты отансүйгіштікке тәрбиелеуде рух беретін киелі де, қасиетті жәдігер болмақ.

Бұл – ұлт рухын көтерер, ұрпақ еңсесін тіктер, бабалар абыройын асқақтатар іс. Алдағы уақытта да бабалар көзіндей болған құнды жәдігерлерді жинақтап, ұрпаққа аманаттау – басты міндет.

Тұрар САТТАРҚЫЗЫ

Елена Қасаткинаны еске алу турнирі

Ерлер командалары арасында Ерейментау қаласы Балалар-жасөспірімдер спорт мектебінің (БЖСМ) жаттықтырушысы Елена Қасаткинаны еске алуға арналған ашық облыстық волейбол турнирі өтті.

Жарыс БЖСМ және Дене шынықтыру-сауықтыру кешені (ДШСК) базаларында ұйымдастырылып, Ақмола облысы мен Астана қаласынан келген командалардың басын қосты. Барлығы 12 команда қатысып, турнир жоғары деңгейде өтті.

Жіктеп айтқанда, турнирге Ерейментау, БЖСМ (Ерейментау), Sana Sport (Астана қаласы), Достар (Астана қаласы), Еркіншілік, Өлеңті, Ақмола, Тайбай, VC LOP (Көкшетау), Степногорск, Торғай, Қына (Аққөл ауданы) командалары қатысты.

Сайыс қорытындысы бойынша жүлделі орындар төмендегідей бөлінді:
I орын – Sana Sport (Астана қаласы);
II орын – Ақмола;
III орын – Өлеңті.

Сондай-ақ мына үздік ойыншылар анықталды:
Үздік блоктаушы – Нурхан Абдулла;
Үздік шабуылшы – Заурбек Испулатов;
Үздік байланыстырушы – Ерасыл Амангелді;
Турнирдің үздік ойыншысы – Ерсұлтан Тыныштық;
Үздік қорғаушы – Мирас Нұрбек.

Аталған турнирдің басты мақсаты – бұқаралық спортты дамыту, волейбол спорт түрін кеңінен насихаттау, сондай-ақ спорт саласында ұзақ жылдар еңбек етіп, жас спортшыларды тәрбиелеуге зор үлес қосқан жаттықтырушының жарқын бейнесін ұлықтау.

Ұйымдастырушылар жарысқа қатысқан барлық командаға, жаттықтырушыларға және көрерменге алғыс білдіріп, мұндай спорттық іс-шаралар алдағы уақытта да жалғасын табатынын атап өтті.

Өз тілшімізден

ЕРЕЙМЕН

Меншік иесі – «Altyndala Media» ЖШС

Директор – Рина АМАНБЕК

Бас редактор
Еркеғали БЕЙСЕНОВ

Бас редактордың орынбасары
Дастан КЕНЖАЛИН

Веб-редактор
Гүлдана БАЛТАБАЙҚЫЗЫ

Орыс редакциясының меңгерушісі
Жанар АХМЕТОВА

ТЕХНИКАЛЫҚ БӨЛІМ

Дизайнер-беттеуші
Ербол ҚАНАТҰЛЫ

Корректор
Ерік ЕЛЕУСІЗ

- Астана қ. «Медиа-холдинг «ERNUR» ЖШС, Сілеті көшесі 30, тел: 8(7172)99 77 77
- Таралымы 1 500

Бағасы келісім бойынша

- Газет аптасына 1 рет (әр аптаның жұма күні) шығады.
- Авторлардың пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.
- Әдеби қолжазбалар рецензияланбайды және қайтарылмайды.
- Ұсынылған материалдардың дұрыстығына редакция жауап бермейді.
- Редакциямен келіспей, қайта басуға тыйым салынады.
- Жарнама мен хабарландырулардың мазмұнына жарнама беруші жауап береді.

- Газет ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігінің Ақпарат комитетінде 14.01.2026 ж. тіркеліп, № KZ11VPY00139414 куәлігі берілген. Алғашқы есепке қою кезіндегі нөмірі мен мерзімі: 31.03.1992 ж., 110-Г.

Редакция мекенжайы:
Ерейментау қаласы,
Деповская 21/2

Байланыс телефоны:
тел.: +7 (701) 709-88-82

Газет «ЕРЕЙМЕН» газеті редакциясының компьютерлік орталығында теріліп, қатталды.

ereimengazeti@gmail.com
www.ereimeninfo.kz